KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇOCUK MEKÂNLARININ İNCELENMESİ; KONYA ÖRNEĞİ

Gamze TEKİN

Yüksek Lisans

KONYA
Kasım 2022

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇOCUK MEKÂNLARININ İNCELENMESİ; KONYA ÖRNEĞİ

Gamze TEKİN

KTO Karatay Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı
Tezli Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans

Tez Danışmanı: DR. Öğr. Üyesi Mustafa KAŞ

KONYA
Kasım 2022

BİLDİRİM

Enstitü tarafından onaylanan Yüksek Lisans/Doktora tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını basılı veya dijital biçimde arşivleme ve aşağıda belirtilen koşullar dahilinde erişime açma iznini KTO Karatay Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle, Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak ve gelecekteki çalışmalar (makale, kitap, lisans, patent vb.) için tezimin tamamının veya bir bölümünün kullanım hakları yalnızca bana ait olacaktır.

Tezimin bütünüyle kendi çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izinle kullanılması zorunlu olan kaynakları, yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde izinlerin suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" kapsamında, tezim, aşağıda belirtilen koşullar haricince, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve KTO Karatay Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

☐ Enstitü / Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir.[1]

☐ Enstitü / Fakülte Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren … ay …….. ertelenmiştir.[2]

☐ Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir.[3][4]

21 Kasım 2022

_____

Gamze TEKİN

[1] MADDE 6(1) Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

[2] MADDE 6(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

[3] MADDE 7(1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

[4] MADDE 7(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

ETİK BEYAN

KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez/Proje Hazırlama ve Yazım Kurallarına uygun olarak Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAŞ danışmanlığında tarafımdan üretilen bu tez çalışmasında; sunduğum tüm veri, enformasyon, bilgi ve belgeleri bilimsel etik kuralları çerçevesinde elde ettiğimi, tüm değerlendirme, analiz, bulgu ve sonuçları bilimsel usullere uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım kaynakların tümüne bilimsel normlara uygun biçimde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

21 Kasım 2022

_____

Gamze TEKİN

Oğlum Mustafa Kerem TEKİN 'e İthaf en ...

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı yapmamda en büyük destekçim, hocalığın insani yönünü hiç esirgemeyen Sayın Danışman Hocam Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAŞ ‘ a emekleri ve sabrı için çok teşekkür ederim.

Çalışmamın sonuna gelebilmem için her türlü desteği veren Sayın Hocam Dr. Öğr. Üyesi Özlem DEMİRKAN ‘a çok teşekkür ederim.

Sayın Hocam Prof. Dr. Rabia KÖSE DOĞAN ‘a her zaman bana yardımlarını esirgemediği ve samimiyeti için çok teşekkür ederim.

Her zaman yanımda olan Babam Alaaddin VAROL ve benim çalışma zamanlarımda oğluma benim eksikliğimi hissettirmeyen, oğlumun huzuru için çabalayan biricik Annem Yüksel VAROL ‘a çok teşekkür ederim.

Ve Sevgili Eşim Hikmet TEKİN ve Biricik Oğlum Mustafa Kerem TEKİN ‘e sabırları ve sonsuz destekleri için çok teşekkür ederim.

21 Kasım 2022 Gamze TEKİN

ÖZET

Gamze TEKİN

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇOCUK MEKÂNLARININ İNCELENMESİ; KONYA ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans

Konya, 2022

Çocuk ve mekân konulu çalışmaların temelinde çocuğun mekân algısı ve davranışlarının nasıl şekillendiği vardır. Davranış, insanın kültürel çevresi ve ailede aldığı toplumsal örf ve adetlerin tümünden beslenir ve insanın gereksinimlerinden kaynaklanır. Çocuğun gelişim sürecinde var olduğu yaşam alanlarının mekânsal düzenlemesinin, sağlıklı birer birey olarak hayatlarını devam ettirmelerinde bilişsel ve zihinsel gelişime destek olmasının önemi oldukça fazladır. Bu mekânlar incelendiğinde çocuğun gelişimi hem fiziksel hem sosyal çevresinde yaşanmaktadır. Çocuğun fiziksel çevresini temel ihtiyaçlarını giderdiği: ev, oyun parkları ve kamusal alanlarda oluşmaktadır. Sosyal çevresini ise ailesi ilişkisi, arkadaş ilişkisi oluşturur. Bireyin çocukluk döneminde gelişimine en çok ihtiyaç duyulan gereksinimlerinden birisi de oyun oynamaktır. Oyun alanlarının tercihinde dış mekânda bulunan kent oyun parkları kadar iç mekânda kullanılan iç mekân çocuk oyun alanlarından en çok tercih edilenler AVM içerisinde bulunan çocuk oyun alanlarıdır. Çocuk mekânları denildiği zaman AVM içerisinde bulunan bir diğer mekânda, mekânsal kurgunun olmazsa olmazı bebek bakım odalarıdır.

Bu çalışmada çocuğun ve ebeveynlerin ihtiyaçlarını karşılamak için başvurduğu AVM' leri içerisinden Konya ilinden seçilen Kule Site AVM, Kent Plaza AVM ve M1 Tepe Konya AVM' inde bulunan çocuk mekânları örneklerine yer verilmiştir. Bu örnekler değişkenler arası ilişkilendirme ve karşılaştırma yöntemiyle incelenmiştir. Çocuk mekânları tasarım kriterleri ile incelenen bu örnek mekânlar, çocuğun mekânla olan bağını anlaşılmasına yarayan kuramlar ışığında AVM tasarımı iç mekân incelemesinde elde edilen bulgular ile Alışveriş Merkezlerinin çocuk mekânlarının, kurgulama ve taşıması gereken fonksiyonların tasarım kriterlerine uygunluğu açısından incelenmiştir. Tez çalışmasının, çocuk mekânlarının tasarım süreçleri, uygunluğu, çocuk gelişimine etkisi konularında tasarımcıya bilgi vermesi düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Mekân, Çocuk Oyun Alanı, Alışveriş Merkezleri

ABSTRACT

REVIEW OF CHILDREN'S PLACES IN SHOPPING CENTERS; THE CASE OF KONYA

Gamze TEKİN

Master's Thesis

Konya, 2022

The basis of research on children and space is how the children's sense of space and behavior are formed. Human needs are the source of behavior, which is nourished by all the social norms and practices a person acquires from his cultural environment and family. It is very important that the spatial arrangement of the living spaces in which the child exists during the development process supports cognitive and mental development in order for them to continue their lives as healthy individuals. Examining these places reveals that a child's growth is rooted in both his physical and social environments. The child's physical environment includes the home, playgrounds, and public spaces where the child can fulfill his fundamental requirements. The social environment is produced through family and friend relationships. During childhood, playing games is one of the most important criteria for a person's growth. In terms of playground choice, children's playgrounds located in shopping malls are favoured above both indoor and outdoor urban playgrounds. When discussing children's areas in a shopping mall, baby care rooms are another place that are vital to the spatial configuration.

In this study, examples of children's places in Kule Site Shopping Center, Kent Plaza Shopping Center, and M1 Tepe Konya Shopping Center were analysed. These shopping malls were chosen from the province of Konya based on the needs of children and their parents. These cases were investigated using the correlation and comparison between criterion technique. These exemplary spaces are examined with the design criteria of children's spaces, in light of theories that help researchers to understand the child's connection with space, as well as the findings obtained in the analysis of the interior design of the shopping malls, the quality of the working and design processes of the children's spaces It will guide the designer in the appropriate direction in terms of applicability and impact on child development.

Keywords: Child, Space, Child Playground, Shopping Mall

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY i
BİLDİRİM ii
ETİK BEYAN iii
TEŞEKKÜR v
ÖZET ii
ABSTRACT iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLOLAR DİZİNİ vi
ŞEKİLLER DİZİNİ vii
KISALTMALAR DİZİNİ ix
1. GİRİŞ 1
2. ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE ÇOCUK MEKÂNLARI 6
2.1. Çocuk Gelişim Evreleri 6
2.1.1. Bebeklik Dönemi 7
2.1.2. Okul Öncesi Dönemi 7
2.2. Çocuk ve Çevre İlişkileri 8
2.2.1. Çocuğun Aile Ortamı 9
2.2.2. Arkadaş İlişkileri 10
2.3. Çocuk ve Fiziksel Çevresi 10
2.3.1. Çocuk ve Oyun 10
2.3.2. Çocuk Oyun Alanları ve Dış Mekân Kullanımları 11
3. ÇOCUK MEKÂNLARI VE TASARIM KRİTERLERİ 12
3.1. Mekân Kavramı 13
3.1.1. Çocuk Mekân Gereksinimleri 13
3.1.2. Çocuk Oyun Alanı Standartları 14
3.2. Çocuk Mekânları 15
3.2.1. Çocuk ve Ev 15
3.2.2. Çocuk ve Oda 16
3.2.3. Çocuk ve Kamusal Alan 17
3.2.4. Çocuk ve Yarı Kamusal Alan İlişkisi 18
3.2.5. Eğlence yapıları 20
3.3. Çocuk Oyun Alanı Tasarım Kriterleri 22

3.3.1. Konum ve Erişim 23
3.3.2. Güvenlik 23
3.3.3. Bakım ve Hijyen 23
3.3.4. Mobilya ve Donatılar 24
3.3.5. Zemin Kaplaması 25
3.3.6. Havalandırma 26
3.3.7. Aydınlatma 26
3.4. Bebek Bakım Odası Tasarım Kriterleri 26
3.4.1. Konum ve Erişim 26
3.4.2. Mobilya ve Donatılar 27
3.4.3. Havalandırma 27
3.4.4. Aydınlatma 28
3.4.5. Hijyen 28
4. KONYA İLİNDEN SEÇİLEN AVM' LERDE BULUNAN ÇOCUK MEKÂNLARININ İNCELENMESİ (ALAN ÇALIŞMASI) 30
4.1. Alan Çalışmasının Amacı ve Kapsamı 30
4.2. Alan Çalışmasının Yöntemi 30
4.3. Çalışma Alanına İlişkin Bulgular 30
4.3.1. Kule Site AVM 'nin Çocuk Oyun Alanları ve Bebek Bakım Odası 31
4.3.2. Kent Plaza AVM 'nin Çocuk Oyun Alanı ve Bebek Bakım Odası 37
4.3.3. M1 Tepe Konya AVM 'nin Çocuk Oyun Alanı ve Bebek Bakım Odası 43
4.4. Çocuk Oyun Alanlarının ve Bebek Bakım Odalarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizleri 49
5. SONUÇ 53
KAYNAKLAR 55
ÖZGEÇMİŞ 58
EK 1. TS EN 1176-1 59
EK 2. KULE S İTE MEKÂN KARTI -1 60
EK 3. KULE SİTE MEKAN KARTI-2 61
EK 4. KULE SİTE MEKAN KARTI-3 62
EK 5. KENT PLAZA MEKAN KARTI -1 63
EK 6. KENT PLAZA MEKAN KARTI -2 64
EK 7. M1 TEPE MEKAN KARTI -1 65
EK 8. M1 TEPE MEKAN KARTI-2 66

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Bebek Bakım Odaları Kullanım Alanları 22
Tablo 2. Çocuk Oyun Alanlarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizlerinin Değerlendirilmesi 51
Tablo 3. Bebek Bakım Odalarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizleri 52

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Çocuk Gelişim Evreleri 7
Şekil 2. Çocuk ve Çevre İlişkisinin Oluşumu 9
Şekil 3. Mekân Algısı 12
Şekil 4. Ev Merkezli Çevre 16
Şekil 5. Çocuk Odası Düzenlemesi 17
Şekil 6. Çocuk Parkı 18
Şekil 7. Alberta Çocuk Hastanesi, İstanbul 19
Şekil 8. Güzide Anaokulu-Konya 19
Şekil 9. İstanbul Oyuncak Müzesi 20
Şekil 10. Dreampark Çocuk Oyun Alanı 21
Şekil 11. İstanbul Havalimanı Bebek Bakım Odası 21
Şekil 12. Süt Sağım Odası 29
Şekil 12. AVM ‘ lerin Konumları 31
Şekil 13. Kule Site AVM 31
Şekil 14. Kule Site AVM Zemin Kat Planı 32
Şekil 15. Kule Site Zemin Kat Oyun Alanı 33
Şekil 16. Kule Site AVM Zemin Kat Oyun Alanı 33
Şekil 17. Kule Site AVM Birinci Kat Planı 34
Şekil 18. Kule Site AVM Birinci Kat Oyun Alanı 35
Şekil 19. Kule Site AVM Birinci Kat Planı – Bebek Bakım odası 36
Şekil 20. Kule Site AVM Bebek Bakım Odası 36
Şekil 21. Kent Plaza AVM 37
Şekil 22. Kent Plaza AVM Üçüncü Kat Planı 38
Şekil 23. Kent Plaza AVM Kafeteryadan Bakış 39
Şekil 24. Kent Plaza AVM Çocuk Oyun Alanı 39
Şekil 25. Kent Plaza AVM Parkurlu Oyun Alanı 40
Şekil 26. Kent Palaza AVM Kum Havuzu Oyun Alanı 41
Şekil 27. Kent Plaza AVM İkinci Kat Planı – Bebek Bakım Odası 42
Şekil 28. Kent Plaza AVM Bebek Bakım Odası 42
Şekil 29. M1 Tepe AVM 43
Şekil 30. M1 Tepe AVM Kat Planı 44
Şekil 31. M1 Tepe AVM Çocuk Oyun Alanı 44

Şekil 32. M1 Tepe Avm Oyun Alanı Top Havuzlu Kaydırak Oyun Alanı..... 45
Şekil 33. M1 Tepe Avm Oyun Alanı Kum Havuzu Oyun Alanı 45
Şekil 34. M1 Tepe AVM Eğlence Alanı- Çocuk Oyun Alanı 46
Şekil 35. Eğlence Alanı- Top Havuzu ve Tırmanma Duvarları..... 46
Şekil 36. Eğlence Alanı -Trambolinler 47
Şekil 37. M1 Tepe AVM Bebek Bakım Odası Kat Planı 47
Şekil 38. M1 Tepe Bebek Bakım Odası..... 48
Şekil 39. M1 Tepe Bebek Bakım Odası..... 48

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltma	Açıklama
AVM	Alışveriş Merkezi
m^2	Metrekare
TDK	Türk Dil Kurumu
TS EN	Türk Standartları Enstitüsü

1. GİRİŞ

Türkiye ve Dünya genelinde çocuk ve mekân üzerine yapılmakta olan çalışmalar çocuk mekânları konusundaki farkındalığı arttırmaktadır. Mekân tasarımları incelendiğinde yetişkinlerin fiziksel ölçütlerinin temel alındığını, çocukların fiziksel ölçütlerinin zaman zaman göz ardı edildiği görülmektedir. Çocuklara da bireyselliklerini geliştirmek ve bağımsız olmalarını sağlamak için, yetişkinlerde olduğu gibi uygun mekânlar sağlanmalıdır. Yaşam alanlarında yetişkinlere tanınan olanakların, çocuklar için de aynı olumlu bakış açısı ve değerle tanınmasının çocuklar üzerinde okul öncesi dönemde ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Çocuğun gelişim sürecinde var olduğu yaşam alanlarının mekânsal düzenlemesi, sağlıklı birer birey olarak hayatlarını devam ettirmelerinde bilişsel ve zihinsel gelişimine destek olmaktadır. Bu mekânlar çocuk mekânları olarak ele alındığında ev ve yakın çevre dışında kamusal alan ve yarı kamusal alanlar çocukların gelişiminde sosyal bir rol oynamaktadır. Sokaklar, çocuk parkları, kültür yapıları, eğlence yapıları, çocuk oyun alanları çocukların gelişiminde bu rolü sahiplenmektedirler.

Alışveriş Merkezleri, çoğunlukla şehir merkezlerinde yer alan, pazarlama stratejilerinin uygulanabileceği, tüketicinin ürünlere daha hızlı ve kolay erişmesi hedeflenen farklı ürünlerin bir arada bulunduğu alışveriş yapılarıdır. Bu mağazalarda mimari özelliklere önem verilmiştir. Ticaret sosyal hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiş ve birçok farklı ürünün alıcıya ulaştırılması kolaylaştırılmıştır. Ebeveynlerin sıklıkla kullandığı ve özellikle çalışan bireylerin alışverişlerini hızlı ve pratik olarak yaptığı, aynı zamanda yeme içme eylemini gerçekleştirdiği alışveriş merkezleri yaşam alanı döngüsüne hızlıca girmiş bulunmaktadır. Bu alışveriş merkezlerinin özellikle ailelerce tercih edilme sebeplerinden biri de çocuk oyun alanları ve eğlence merkezleridir. Çocukların gelişimine de fayda sağlayan bu alanları hem çocuk hem ebeveynler keyifli vakit geçirmek için tercih etmektedirler.

Bireyin çocukluk döneminde gelişimine en çok ihtiyaç duyulan gereksinimlerinden birisi de oyun oynamaktır. Oyun alanlarının tercihinde dış mekânda bulunan kent oyun parkları kadar iç mekânda kullanılan iç mekân çocuk oyun alanlarından en çok tercih edilenler AVM içerisinde bulunan çocuk oyun alanlarıdır. Çocuk mekânları denildiği zaman AVM içerisinde bulunan bir diğer mekânda bebek bakım odalarıdır. Okul öncesi dönemde

gelişimleri ile ilgili olarak çocuğun bakımı ve ihtiyaçlarının giderilmesi fiziksel gelişimi için oldukça önemlidir. Bu gereksinimin modern sosyal alan olarak nitelendirilen AVM‘ lerde çocuk mekânları gereksinimi açısından bundan sonra yapılacak olan AVM tasarımlarında çocuk mekânlarının sadece ihtiyaç programı gerekliliği olarak kalmaması açısından bu çalışmanın, literatürde araştırmacılar ve tasarımcılar için önemli bir kaynak olarak yer alması hedeflenmektedir. Bu amaçla Konya ili özelinde şehir merkezinde en yoğun olarak kullanılan 3 adet AVM seçilmiş ve bu yapıların çocuk mekânları incelenmiştir.

Çalışma kapsamında belirlenen AVM‘ lerin çocuk mekânlarının ele alınacağı bu çalışmada çocuk mekânlarının yeterlilikleri ve bu mekânların; konum ve erişim, güvenlik, bakım ve hijyen, mobilya ve donatılar, zemin kaplamaları, havalandırma ve aydınlatma gibi tasarım kriterleri bağlamında ne şekilde kurgulandığı irdelenmiştir. Yaşam alanlarında çocuk mekânlarına nasıl bir bakış açısıyla yaklaşılmakta, neler kriter kabul edilmekte ve uygulamalarını görmek hedeflenmektedir. Çocukların gelişiminde önemli bir yeri olan kendilerine özgü tasarlanan mekânların çocuklar üzerine etkilerinin belirlenmesi ve öncelikle doğumdan itibaren bireyin gelişimini tanımak amacıyla hangi süreçlerden geçildiği, literatürde bulunan çocuk gelişimi üzerine yapılan araştırmalar da incelenmiştir.

Alan çalışmasında gözleme dayalı olarak araştırma tekniklerinden faydalanarak; tamamlayıcı yöntem, değişkenlerin ilişkilendirilmesi ve karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır.

Tez çalışması süresince yararlanılan Türkiye’de çocuk mekânları ve AVM ‘lerle ilgili çalışmaların bir kısmının özeti aşağıda verilmiştir. Bu kaynaklardan araştırma yöntemi, konuya yaklaşım ve alan çalışması noktalarından faydalanılmıştır.

Sivri (1993), *“Fiziksel ve Mekânsal Çevrenin Çocuk Davranışına ve Gelişimine Etkileri”* adlı doktora tezi çalışmasında ülkemizde kırdan kente göçün artması sonucu ortaya çıkan kentsel dönüşüm kapsamında oluşturulan toplu konut alanlarının çocuk kullanıcı açısından incelemiştir. Çalışması ampirik temellidir. Konutlardaki çocuk alanları anket veri elde yöntemi ile olumlu ve olumsuz yönleri açısından incelenmiştir.

Bilgiç (2020), *“Kent Konutlarında Çocuk Odası Mekân Tasarımı ve Mobilyası”* adlı makalesinde çocuk gelişimi ve psikolojini inceleyerek çocuk odalarının mobilya ve

donatı elemanları ile ele alınarak farklı yaş dönemlerinde farklı kriterler ile tasarım yapılması gerektiğini ele almıştır. Örnek tasarımlarla dönemler hakkında bilgiler paylaşmıştır. Çalışmanın sonucunda yapılan araştırmalar ve anket sonuçları doğrultusunda, toplu konutlardaki çocuk odasının kısıtlı alanlarını daha verimli bir şekilde kullanabilmek, çocuğun gelişimine destek sağlayabilmek açısından işlevsellik bağlamında önerilere yer verilmiştir.

Senyen ve Erdoğan (2019), *Kamusal Çocuk Oyun Alanlarında Güvenliğin Avrupa Standartları Üzerinden Değerlendirilmesi* adlı makalesinde Oyunun, çocukların zihinlerini uyararak bilişsel, fiziksel ve sosyal olarak gelişmelerine olanak tanıdığını ve bu araştırmayı, yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreğinde yaygın olarak tercih edilen çocuk oyun alanlarının ve çocuk oyun donanımının güvenilirliğini ortaya koymak amacı ile gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda, belirlenen parklardaki çocuk oyun donanımının standartlarda belirtilen koşulları sağlayıp sağlamadığı irdelenmiştir. İncelenen oyun donanımında çok sayıda uygunsuzluk tespit edilmiş olup en sık rastlanan olumsuzluklar yapısal bütünlüğün korunmaması ve darbe alanlarının boyut ve özellik yönüyle yetersizliği olarak ortaya çıkarılmıştır. Oyun elemanlarında bulunan uygunsuzlukların nelerden kaynaklandığı tespit edilerek giderilmesine ilişkin öneriler getirilmiştir.

Baksi (2018), "*Çocukların Mekân Algısının Yaşam Çevresi Üzerinden İncelenmesi"* adlı yüksek lisans tezi çalışmasında denek grupları üzerinden çocukların kendi yaşam çevrelerinden mekân algılarının ölçülmesi hedeflenmiş ve iki farklı grup üzerinde her bir deneğin mekânsal algısının resmederek topolojik, projektif ve metrik mekân ilişkileri açısından incelemiştir.

Bekmezci, Özkan (2015), *Oyun ve Oyuncağın Çocuk Sağlığına Etkisi* adlı makalesinde Oyunu, yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence olarak oyuncağı olarak tanımlamaktadır. Oyunun, çocuğun gelişimi ve yetiştirilmesi yönünden oldukça önemli olduğunu savunmaktadır. Bu temel gereksinimin karşılanmaması veya sınırlandırılması, toplumun çekirdeğini oluşturan çocukların sağlıksız bir şekilde gelişmelerine neden olacağı kanısına varmış ve çocuklar için uygun oyun ortamları oluşturulmasını, gerekli materyalleri sunularak oyun oynamaları desteklemesi gerektiği sonuçlarına varmıştır.

Kıpırtı (2019), "*Çocuk Oyun Alanları Tasarımlarının Mekânsal Kurgu Açısından Değerlendirilmesi: Maltepe – Kadıköy Kıyı Şeridi Örneği"* adlı yüksek lisans tezi çalışmasında çocuk oyun alanlarının mimari açıdan değişimi, eski ve yeni tasarımlar ve bunların çocuk ile ebeveynler tarafından tercih edilme ya da edilmeme sebepleri, avantaj ve dezavantajları, ülkemiz ve dünyadan örneklerle incelenmiş ve daha iyi bir oyun alanı tasarımı bir tasarımı ortaya koymuştur.

Ergener (2021), "*Tasarım Kriterleri- Avm Tipoloji İlişkisinin Modern Avm' ler Üzerinden Dizimsel Analizi: Konya Örneği"* adlı yüksek lisans tez çalışmasında Konya ilinde bulunan bazı AVM' lerin mekânsal dizim yöntemi ile analiz ederek, AVM tasarımında etken kriterleri tanımlamıştır. Farklı plan tipolojilerini (dumbell, cluster, branch) inceleyerek en verimli tipolojinin Dumbell olduğunun tespitini yapmıştır.

Sarp (2020), "*Restoranların İç Mekân Çocuk Oyun Alanlarında Kullanıcı Memnuniyeti: Antalya İli Örneği"* adlı yüksek lisans tezi çalışmasında Antalya ilinde bulunan 3 farklı restoranlarda bulunan iç mekân oyun alanları incelenmiş, restoran müşterileri ile anket yaparak tercih edilme, alanların tasarım iyileştirilmesi ve tüm yaş gruplarına hizmet etmesi yönünde sonuçlar elde etmiştir. Oyun alanı tasarımı ve restoran tasarımının birlikte planlanarak mekânların rakiplerine göre farklılıklarını ortaya koymalarını ele almıştır.

Dilmaç (2018), " *Anaokulları Sınıf Mekânlarında Rengin Çocuk Psikolojisine Etkileri"* adlı yüksek lisans tez çalışmasında okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamları ve diğer ortamların olması gereken renk ve aydınlatma niteliklerine değinmiş ve bu konuya dikkat çekmeye çalışmıştır.

Aydoğan Şahin (2019), "*Çocuklarda Mekân Algısı ve Mekânsal İmge Zenginliği Bakımından Tasarımın Önemi"* adlı yüksek lisans tez çalışmasında çocukta gerçek ve sanal mekân algısını, bunun yanında ışık kavramı, ışıklandırma, renk kavramı rengin mekân algısı üzerine etkisi, doku kavramı ve dokunun görsel algıda etkisi ve dokunun psikolojik ve estetik açıdan etkilerini ele almıştır.

Ghaneei (2015), "*Kapalı Çocuk Oyun Alanlarına Doğa Odaklı Bır Tasarım Yaklaşımı" adlı* yüksek lisans projesinde oyun alanlarının tasarımını estetik, işlevsellik ve doğa ile etkileşimin eğlence olgularını da dikkate alarak bir tasarım önerisi getirmiştir.

Çermikli Buluklu (2015), "*Çocuğun Konut Algısının Sözel ve Görsel Temsiller Üzerinden Değerlendirilmesi"* adlı yüksek lisans tezinde çocuklara sözel ve görsel konut mekânlarını nasıl algıladığı ve çocuktan beklenen sözel ve görseller ile yaşadığı konutu ve çevresini nasıl aktardığı hakkında bir alan çalışması yapmıştır.

Babaoğlu (2007), *"Okul Öncesi Eğitim Merkezleri: Antalya Şehri, Lara- Arapsuyu-Dokuma/ Çallı/ Bayındır Semtleri Alan Çalışması"* adlı yüksek lisans tez çalışmasında Antalya ilinde farklı gelir gruplarının bulunduğu 3 farklı bölgede eğitim merkezlerinin mekânsal özellikleri ve faydalandıkları yaklaşımlar açısından mekânsal yansımalarını araştırmış, mekân kurgusu, eğitim yaklaşımları ve yansımalarındaki durumu incelemiştir.

Kanbur (2015), "*Avm İçindeki Eğlence Alanları ve Bu Alanların Avm' lere etkisi: İstanbul Örneği*" isimli yüksek lisans tezinde yurtdışındaki kentsel eğlence merkezi olarak adlandırılan alışveriş merkezi ve eğlence merkezi birlikte servis edildiği mekânları incelemiş ve ülkemiz açısından İstanbul ilinde bulunan AVM'lerde eğlence merkezleri sınıflandırılması, kavramlar ve eğlence alanlarının AVM'leri nasıl etkilediği üzerine bir alan çalışması yapmıştır.

2. ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ VE ÇOCUK MEKÂNLARI

Alışveriş merkezleri, kent kültürü ile tüketicinin buluştuğu bir mekânlardır. Kentte kurulan bireyler arası ilişkilerin farklı bir şekilde önceden düzenlenmiş olarak kurulduğu, kenttekinden farklı olarak olumsuz koşullardan uzaklaştırılmış, güvenli bir ortam sunan alışveriş merkezleri kent merkezini çeşitli yönleriyle taklit ederek, yeni bir kentsel mekân oluşturmuştur. Alışveriş merkezleri adeta küçük bir kenti andıran sosyal yaşam mekânı olarak kent mekânını kendi içerisinde yeniden kurgulamış bir görünüm sunmaktadır (Uzun, Gül, Uzun, 2017).

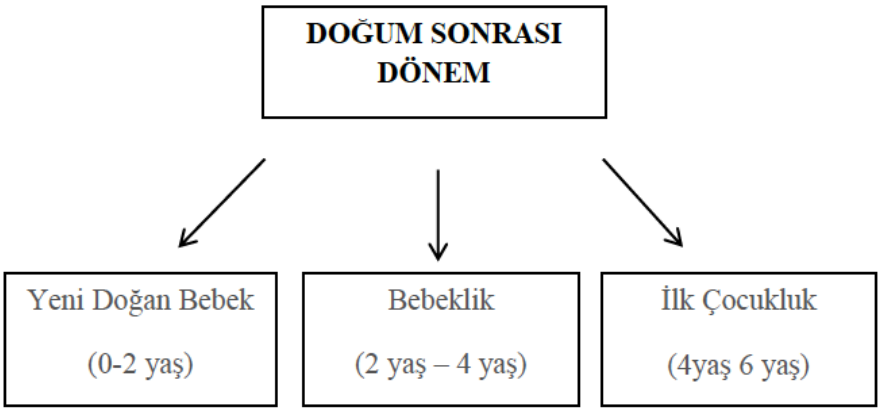
İnsanı doğal çevresinden ayıran özel boşluklar oluşmasıyla beraber mimarlık ortaya çıkmıştır (Kuban,2002). Mimarlığın temel taşı olan mimari mekân kavramı felsede incelenen mekân kavramından ayrı tutan en önemli özellik, mimari mekânın sınırlarıdır. Bu sınırların nicelik ortaya koymasındansa bir özel boşluk tanımlaması nedeniyle mimari mekânın belirleyici unsurudur. Çocuklar, sosyal çevreyle olduğu kadar fiziksel çevreyle de ilişki kurma gereksinimi duyarlar. Bu ilişki çocuğun mekânsal deneyimini oluşturan, biyolojik, fiziksel, sosyal, kültürel ihtiyaçlarını karşılayan veya karşılamayan nesneler, mekânlar ve yerlerden oluşur.Mekânın aidiyet ve aşinalık duygularını uyandırması çocuğun çevresi ile ilişki kurmasını kolaylaştıracaktır. Çocuğun sağlıklı biçimde gelişebilmesi için mahremiyete ve kendi egemenlik alanına sahip olmalıdır. Çocuğun tamamen kendine ait bir alanının olması, onun kişiliğinin gelişmesine ve özgüvenin pekişmesine yardımcı olacaktır (Gür, Zorlu, 2002).

2.1. Çocuk Gelişim Evreleri

Toplumlar, ideal düşünce yapılarının çocuklar vasıtasıyla geleceğe aktarmaktadır. Çocuklar, bu sebeple ayrıca önemlidirler. Bu bilinçle beraber, çocuk kavramı üzerinden bilimsel açıdan araştırmalar yapılması konusunda bir yol oluşturmuştur. Yetişkinler için önemli olan birçok çalışma, çocuk kavramı özelinde yeniden yapıldığında sonuçlar çok farklı bulgular verecektir.

Çocuğun doğadan bir hediye olduğunu söyleyen Elkind (2001), çocukların nasıl var olduğundan çok nasıl algılanıldığı ve toplumsal ve bilimsel açıdan bir yaklaşımla beraber her döneme (Şekil 1.) yansıtılması gerektiğini vurgulamıştır.

Büyüme ve gelişme kavramları birbirinden çok farklı olgular olmalarına rağmen birbiriyle karıştırılmaktadır. Büyüme kavramı çocuktaki boy ve ağırlık gibi fiziksel özelliklerin sayısal değişimi ile ilgilidir. Beynin gelişimi ile çocukta öğrenme, anımsama ve muhakeme yeteneği zihinsel gelişimi çerçevesinde oluşmaktadır.

Şekil 1. Çocuk Gelişim Evreleri

(Kaynak: Dilmaç, 2018)

2.1.1. Bebeklik Dönemi

Çocuğun gelişimi için 0-2 yaş arası dönemin önemi fazladır. Gelişimin temelleri bu dönemde atılır. Bu dönemde çocuğun gereksinimleri temel ihtiyaçlarının giderilmesi yönündedir. Bu gereksinimlerin giderilmemesi halinde ortaya olumsuz sonuçlar çıkar (Sivri, 1993).

Çocukta ben ve birey oluşuna dair algının temelleri bebeklik döneminde atılmaktadır. Eğer çocuğun kişisel kararlar almasına yardımcı olunursa çocukta özgüven gelişimi artar. Bu da güven duygusunun çocuğun gelişiminde kuvvetlenmesini ve güçlü bir hale gelmesinde olumlu bir katkısı olur (Yavuzer,H., 1982).

2.1.2. Okul Öncesi Dönemi

Okul öncesi dönem, çocukların oyun çağıdır. İki ve altı yaş arası bu dönem çocukluğun en önemli ve en renkli dönemidir. Bu dönem konuştuğu, hareketlerinin sınırlarının olmadığı yaşam dolu olduğu dönemdir. Sıcakkanlıdır. Sonu gelmeyen bir öğrenme merakıyla durmadan soru sorar. Her şeyin nasıl yapıldığını, nasıl çalıştığını neden o

dokulara sahip olduğuna kadar birçok şeyi öğrenmek ister. Öğrendiği kelime sayısı artar ve anlama gücü kuvvetlenir. Her merakının altında bir amacı vardır. Kendi işini kendi yapmak ve bunun gelişimine önemli bir katkısı vardır. Sürekli denetim altında olmak istemez (Sivri, 1993).

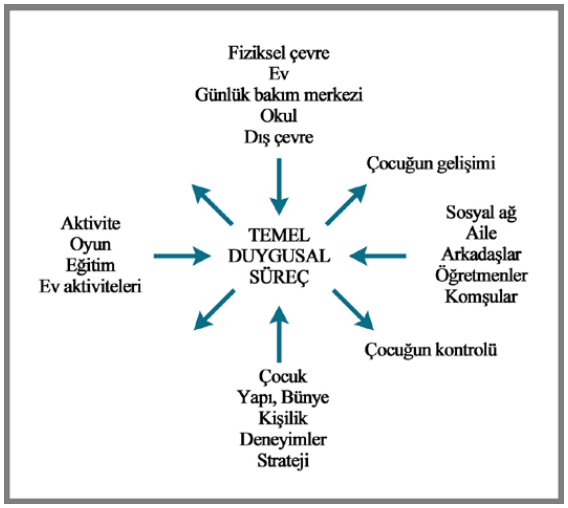
Okul öncesi dönemde fiziksel açıdan güvenli ve duygusal olarak dengeli bir ev ortamından gelen çocuklar, fiziksel çevreyi keşfetmede daha başarılıdırlar. Zamanlarının bir kısmını evin dışında geçirmeye başlarlar ve mahalledeki sosyal dünyanın farkına varırlar. Bu yaşlarda sosyalizasyondan hoşlanan çocuklar, iki- üç çocuktan oluşan küçük grupları yeğlerler ve bu gruplar çok kısa süreli olurlar. Bu yaşlarda ortak oyunlar gelişme gösterir.

2.2. Çocuk ve Çevre İlişkileri

Farklı yaş grupları ve farklı coğrafi kültüre sahip gruplar üzerinden birçok bağımsız değişkenin olduğu çalışmalar, çevre insan ilişkisini araştırmaktadır.

Aydoğan Şahin, (2019)'in "*Büyük Bir Ev İstiyorum'–'Evimde Havuz Olmasını İstiyorum': Okul Öncesi 6 Yaş Grubu Çocuklarının Çevre Kavramını Algılayışları*" adlı çalışmasında belli yaş grubu çocukların çevre kavramını farklı algıladıkları görülmektedir. Çocukların çevre kavramı, kendi yaşamlarında karşılaştıkları nesneleri algılamalarındaki farklılıklarından dolayı değişim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Çocuklar için çevre yakın alanlarında gördükleri nesnelerden ibarettir. Yani çevre çocuklar için ihtiyaçlarının karşılandığı alanlardır.

Çocuğun çevre (Şekil 2.) ile bağının kuvvetli olması gelişimindeki olumlu etkilerinin en başında gelmektedir.

Şekil 2. Çocuk ve Çevre İlişkisinin Oluşumu

(Kaynak:(Çermikli Buluklu, 2015)

2.2.1. Çocuğun Aile Ortamı

Çocuğun çevresi önce aile ilişkileri üzerinden gelişir sonra da sosyal ağ dediğimiz ağın ilk sırasında yer alan arkadaş ilişkileri üzerinden ilerlemektedir (Çermikli Buluklu, 2015).

Aile, içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini taşır. Toplumun değer yargılarını, gelenek ve göreneklerini, beğenilerini, inançlarını, ön yargılarını kısacası kültürünü yansıtır. Bunun yanı sıra, özel bir içyapısı ve kendine özgü bir işleyişi vardır. Bu bakımdan toplumla sürekli etkileşim içindedir. Aile, insan yaşamının üzerinde doğumdan önce başlayan ve ilk gelişim yıllarından ömrünün sonuna dek etkisini sürdüren bir kurumdur. Aile, fizyolojik olduğu kadar ekonomik ve toplumsal yönleriyle de kişiyi ruhsal gelişimi ve davranışları açısından da biçimlendirir ve yönlendirir (Yavuzer, H., 1982).

Aile, çocuğun sosyalleşmesinde merkezi bir rol oynar; fakat çocuklar büyüdükçe diğer sosyalleştirici etkiler de giderek önem kazanır. Aile dışında sosyalleşmede etkili olan diğer bir etken de arkadaş gruplarıdır.

2.2.2. Arkadaş İlişkileri

Arkadaş ilişkisi, çocuğun evde verilemeyen ve aile içinde giderilemeyen bir gereksinimdir. Çocuk için en önemli ortam olan konut, sahip olduğu çeşitli etkenlerle çocuğun bedensel ve sosyal gelişimini etkiler. İncelenen çalışmalarda konut tipinin bu etkide çok önemli rol oynadığı saptanmıştır. Çocuk için gelişimi açısından birçok sakıncası olan çok katlı yapılar çocuğun gelişimini ters yönde etkilemektedir. Bu yapılarda yaşayan çocuklar sürekli ebeveyn gözetiminde olduğundan arkadaşını belirleyebilme ve oyuna katılmada geri planda kalabilmektedirler.

2.3. Çocuk ve Fiziksel Çevresi

Fiziksel gelişim çocukta bilişsel ve sosyal gelişimi için önemli bir yere sahiptir. Çocuğun gelişiminin yönlenmesinde fiziksel çevrenin şekillenmesi ve çocuk için konut ölçeğinden tüm mekânların algılanması, ölçek olarak belleğinde yer edinmesi ve şekillenmesi çocuğun fiziksel çevresini oluşturmaktadır.

2.3.1. Çocuk ve Oyun

Oyun, her çocuğun en doğal hakkı ve eğitim sürecinin en önemli temelidir. Oyun sayesinde çocuk birçok deneyim ve beceri kazanır. Fakat bu öğrenim onun oyun çevresiyle çok ilgilidir. Çocuğun olduğu her yerde oyun da vardır. Oyun oynamak için çocuğun belirli bir yere gitmeye gerek duymadan oyun oynayabilmektedir. Oyun, birlikte olmanın doğal biçimlenmesi olduğundan, çocukların bir araya geldiği her yerde oyunu görmek olasıdır. Oyun, çocukların yaşamının önemli bir parçasıdır; çünkü onlara çevrelerindeki dünyayı anlamaları ve onunla başa çıkmaları için yardım eder. Oyun aracılığıyla bir çocuk güçlü ve zayıf olduğu noktalarını ve yeteneklerini keşfeder. Oyun, bir çocuğun sosyal, duygusal, fiziksel ve zihinsel olarak gelişmesini sağlar.

Konut ve yakın çevresindeki çocukların gereksinmelerini karşılamanın çözümü; öncelikle çocukların mekânsal beklentilerini ve isteklerini bilmekle başlar. Yani, bir kullanıcı tipi olarak çocuğu tanımak gerekir. Konut ve yakın çevresi gelişmekte olan bir çocuk için yaşadığı en önemli ortamlardan biridir. Çocukların; bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimleri bu çevrelerde oluşur (Bekmezci, H., Özkan, H., 2015).

2.3.2. Çocuk Oyun Alanları ve Dış Mekân Kullanımları

Çok katlı yapılarda yaşayan çocukların dış mekân olarak parklarda, kaldırımlarda, yapıların giriş holünde, bekleme alanlarının asansör çevresinde, koridorlarda oynadıkları ortadadır. Bazen çocuklar sadece konuşup, oturup diğer çocukları izlemek gibi durağan eylemleri varken, çok katlı yapılarda yaşayan çocuklar bisiklete biner, top oynar, ip atlar, toprakta vakit geçirme gibi aktif eylemleri vardır. Durağan eylemlerle kıyaslandığında aktif eylemler daha azdır.

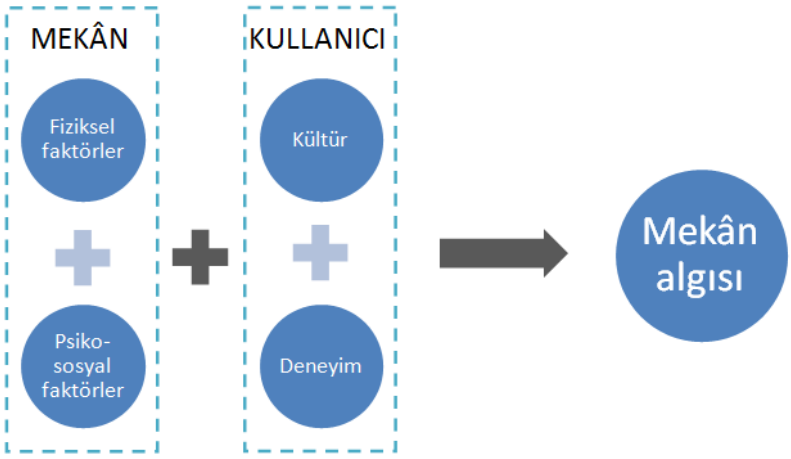
Becker'de (1974) çalışmasında, yerleşmelerdeki alanları çocukların hangi amaçlarla nasıl kullandıkları yönündeki bulgularını şöyle belirtmiştir; Yerleşim yerlerindeki tüm alanlar oyun için kullanılabilir. Sert yüzeyler bisiklete binmek için kullanılırken yeşil alanlar ise çocukların daha çok tercih ettiği toprakla oynama gibi eylemleri barındırır. Kaldırımlar avlular çocuklar için sosyalleşme alanlarıdır. Okul öncesi gruplarda yapıya yakın çevreler çocuklar tarafından daha fazla kullanılır çünkü ebeveyn kontrolü için daha uygundur. (Becker, F. D. 1974)

3. ÇOCUK MEKÂNLARI VE TASARIM KRİTERLERİ

Çocuk ve mekân kavramlarının beraber kullanıldığı durumlarda; sadece çocuğa özel kurgulanmış olan mekânların çocuk tarafından nasıl algılandığından çok, çocuğun ebeveyni ile tecrübe ettiği gereksinimlerine karşılık bulduğu mekânlarda anlaşılmalıdır.

Çocuklar, kendilerinin kurguladığı mekânlardan büyük mutluluk duyarlar. Kendi ölçeklerinde tasarlanan oyun alanlarında daha huzurlu daha rahat ve güvenli hissederler. Ölçek kavramı çocukta bu şekilde gelişmeye başlar (Karakuzu ve Aksu, 2022).

Szekely (2007), yapmış olduğu bir çalışmada küp şeklindeki oyuncakların çocuklar için önemli olduğunu ve onlarla oynamanın çocuk için önemli olduğunu vurgulamaktadır. Çocukların mekân seçebilmeleri kısıtlı özgürlük alanındadır. Bu özgürlük kısıtlaması çocukta mekânı algılama (Şekil 3.) ve benimsemede büyük olumsuzluklar ortaya koymaktadır. Çevresinde seçim yapabileceği alanlar tanınsa görme duyusunun gelişimi de artmış olurdu (Öymen Gür, 2001).

Şekil 3. Mekân Algısı
(Kaynak:(Baksi, 2018)

Çocuk çevresini tanırken ona engel teşkil edebilecek donatıların bulunması çevresini koşup oynayarak tanıyan çocuk için donatıları algılamadaki ışık renk doku gibi tasarım unsurları çocuğun çevre algısını kuvvetlendirmede oldukça önemlidir. Çocuk tüm nesneleri dokunarak hatta tadına bakarak tanımaya çalışır. Bu durum çocuğun mekân

algısında görme duyusunun yanı sıra dokunma duygusunun da önemli bir unsur olduğu sonucuna varılabilir (Çermikli Buluklu, 2015).

Ev içerisinde çocuğa verilen çocuk odaları ve okul seçimleri üzerinde hak tanınması gerekir. Ona ait olacak olan mekânların çocuk için değer yargısında oldukça önemi vardır.

Çocuğa ebeveyn denetiminden çıkıp kendi denetiminde olan mekânlar sunmanın çocuğun gelişimine büyük katkısı vardır. Kendisine ait ortam sağlanmadığında çocuğun sosyal hayatında sosyal gelişim problemleri ortaya çıkmaktadır (Anıktar, 2008).

3.1. Mekân Kavramı

Mekân kavramı, basit tanımıyla bir veya birden fazla kullanıcının içinde bulunduğu yerdir. Bu kavramı daha da genelleştirirsek insanın, içinde eylemlerini gerçekleştirdiği ve bu eylemler için gerekli donatılara sahip olduğu, sınırları olan boşluktur (Hasol, 2019).

3.1.1. Çocuk Mekân Gereksinimleri

Çocuk davranışlarının, zekâ ve kişisel özelliklerden daha çok çevresindeki sosyal ortam ve mekân etkisinde belirlendiği saptanmaktadır (Alkan, 2017). Dolayısıyla bir takım sosyal kavramları göz önünde bulundurularak çocukların gereksinimlerini karşılayacak mekânlar tasarlanmalıdır. Babaoğlu, (2007) çocukların mekânsal gereksinim kavramlarını şu şekilde açıklamaktadır;

1. Biyolojik gereksinimler; Sağlıklı ve uygun bir ortamda büyümek. Sağlıklı beslenme, iyi ve rahat koşullarda uyuma, temizlik ve bakımın sağlanması şeklinde açıklanmaktadır.

2. Güvenlik gereksinimi; fiziksel güvenlik, can mal güvenliği ve sosyal güvenlik, çocuğun bağlandığı kişilerle ilişkilerinin sürekli ve düzenli olma güvenliği olarak iki bölümde değerlendirilir.

3. Ait olma gereksinimi; sosyo-kültürel uygunluğun, insan örgütlerine katılma, sosyalleşme, toplumsal etkileşimler kurma olanaklarının sağlanması şeklinde açıklanır.

4. Saygınlık gereksinimi; kimlik-benlik arayışı, farklılık arayışı, mekânı kişiselleştirme özgürlüğü, akılda kalıcı olma ve iz bırakma gibi kavramlarla açıklanabilir.

5. Kendini kanıtlama gereksinimi; görev alma, katılma ve seçme özgürlüğüne sahip olma, üretme yoluyla kendini dışa vurma eylemlerini içerir. Mekâna yansımaları ise, esneklik, geliştirilebilirdik, dinamiklik ve tanımlanamamışlık olarak gözlemlenmiştir.

6. Entelektüel, duygusal ve estetik gereksinimler şeklinde gruplanmaktadır.

Bu yaklaşım kuramı çerçevesinde çocuk oyun alanı standartları değerlendirilmesi ve bu mekânların yeterliliği konusu önem kazanmaktadır.

3.1.2. Çocuk Oyun Alanı Standartları

Konut yakın çevresindeki oyun alanlarında çocukların gereksinmelerini ve bu alanlarda çocukların nasıl davrandıklarını araştıran çalışmaların yanı sıra; çocuğa yönelik belirlenmiş mekânsal standartlar bulunmaktadır.

Çocuk oyun alanlarında kullanılan oyun alanı elemanları konusunda hazırlanan standartlara bakılacak olursa oyun donanımının niteliği ne olursa olsun, bir oyun alanı tasarlarken, kurarken ve işletirken ele alınması gereken en önemli unsurun güvenlik olduğu görülmektedir. TS EN 1176-1 tek başına bir güvenlik standardıdır. Güvenli oyun olanaklarının olmadığı, yaralanmalara sebebiyet verebilecek tehlikeli durumların ortaya çıkma riskinin yüksek olduğu bir ortamda, şüphesizdir ki çocuğun gelişiminden söz etmek mümkün değildir (Mine ve diğerleri, 2019).

Oyun alanlarında çocuk güvenliğinin sağlanması, kullanıcılar için anlaşılabilir/öngörülebilir olmayan tehlikeleri ortadan kaldırarak risklerin en alt düzeye indirilmesi anlamını taşımaktadır. Genel güvenlik standardı TS EN 1176-1'e göre çocukların öngöremeyeceği tehlikeleri yaratan hususlardan bazıları; uygun olmayan koruyucu yüzey, oyun elemanlarının güvenlik alanlarının yetersiz olması, keskin çıkıntı ve kenarlar, kafa ve diğer uzuvların yakalanması, oyun alanının kalabalık olması, oyun zemininde takılmaya sebep olabilecek beklenmedik engeller, yetişkin gözetimi eksikliği, bakım eksikliği olarak sıralanabilmektedir (EK-1: TS EN 1176-1, 2017).

TS EN 1176-1'e göre tehlikelerin ortadan kaldırılarak risklerin en aza indirilmesi için önem taşıyan hususlar genel olarak aşağıdaki gibidir;

• Düşme alanının darbe emici özelliklere sahip olması,

• Oyun donanımının tasarımının standartlarda belirtilen boyut, ölçü ve özellikler göz önüne alınarak yapılması ve tasarlandığı şekliyle alana uygulanması,
• Oyun sırasında yetişkin erişimine olanak sağlanması,
• Oyun donanımı ve zemin kaplamalarının insan sağlığı için zararlı olabilecek tehlikeli maddeler içermemesi ve alevlenme riski taşımaması,
• Oyun alanı içindeki elemanların birbirleriyle olan ilişkileri ile oyun alanının dış çevre ile olan ilişkilerinin darbe alanları ve erişilebilirlik yönüyle uygun olması,
• Oyun alanının ve oyun donanımının yapısal bütünlüğünün standartta belirtilen sıklıkta (gözle rutin muayene, işletme muayenesi (1-3 ay), yıllık muayene) kontrolü ve devamlılığının bakım ile sağlanması.
Standardın herhangi bir maddesine uymayan oyun donanımı veya zemin düzenlemesi olumsuz olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, oyun alanı elemanları ve zemin düzenlemeleri standartlarının maddeleri arasında önemli/ daha önemli gibi bir sınıflama yapmak doğru olmaz. Oyun donanımının tüm aralıkları, boyutları, yükseklikleri ve taşıyıcı özellikleri standartlarda belirtilenlerden sapma göstermeyecek şekilde planlanmalı ve uygulanmalıdır.

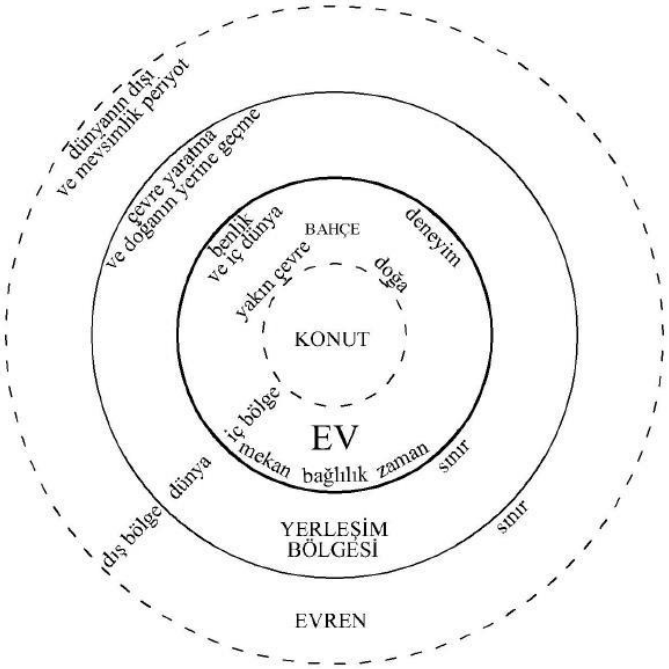
3.2. Çocuk Mekânları

3.2.1. Çocuk ve Ev

Çocuk büyüme sürecinde aslında anı biriktirir. Biriktirdiği bu anıları deneyime çevirir ve zamanla geçmişte kalıp tarih olur. Çocuğun sosyal hayatla ilişkisi evde kazandırılır. Çünkü ev G. Bachelard‟ın deyimiyle küçültülmüş bir deneyim ve birikim kutusudur. Çocukta oluşması beklenen aitlik duygusunun ve yakınlık hissiyatının evde kurulan mekânsal düzenleme ile oluşması için evinin çevresinin çocuğun kullanımında olan mekânların, ona toplumsal beklentileri gerçekleştirebilme deneyimi kazandırması gerekir (Barre, 1976).

Doğumuyla beraber fiziksel ve bilişsel olarak şekil alan çocuk, dış mekânla ilişkisini ev ve çevresiyle kurabilir. Çocuk, yetişkin olduğu yaşa kadar zamanını çocuğu evde geçirir. Çevreyle bağı evle sınırlı kalır. Evin mekânsal düzenlemesi ve ona verdiği aidiyet duygusu, kazandığı deneyimler ile birleştiğinde çocuğun hayatının merkezi haliler gelir evi. Okul yaşı gelmiş bir çocukta çevre ilişkisi gelişmesi ve onunla bağ kurması, kültürel

ve toplumsal örf ve adetlerimizin yansımalarını görmeyi beklenir. Şekil 4 ‘de ev merkezli çevreye örnektir. Burada konut doğa ve yakın çevre ile ilişkilenmektedir. Çocuğun hayatına bahçede deneyim, bağlılık, mekân, zaman gibi faktörler etki etmektedir.

Şekil 4. Ev Merkezli Çevre

(Kaynak: Örer, 2002)

3.2.2. Çocuk ve Oda

Evin içindeki bölümlerin isimlendirilmesi odaların kullanımlarına göre şekillenmektedir.

Şekil 5 ‘de görüldüğü gibi evin çocuğun fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için kendisine özgü tasarlanan mekân, evimizdeki mekânsal düzenlemedeki yeri çocuk odasıdır.

Çocuğun hayata karşı kazanması gereken birey olma, yeteneklerinin ve başarısının ortaya çıkmasının hayatta kendine yer bulmadaki önemi günümüz koşullarında öneminin artması ile beraber çocukların kendilerine özel tasarlanan mekânlara ihtiyaç duyması 19. yy. sonlarında başlamıştır. Bu ihtiyacın ortaya çıkmasıyla beraber kardeşlerin her birine ayrı oda tahsis edilmesi bile yine bu döneme rastlamaktadır (Zinn,1980). Yirmi birinci

yüzyılın ilk çeyreğindeki koşullarda ise kültürel değişimlerinde etkisiyle ve ekonomik getiriler ile her evde çocukların ayrı odalara sahip olduğunu görmek mümkündür.

Şekil 5. Çocuk Odası Düzenlemesi

(Kaynak: URL -2)

Çocukların ev hayatında kendilerine ait ihtiyaçlarını odalarında karşılamalarından dolayı çocuk odaları ev içerisinde önemli bir mekândır. Evin büyüklüğünün elverişli olması durumunda çocukların ihtiyaçları olan yatma, oyun onama, ders çalışma, dinlenme gibi faaliyetler mekânsal düzenlemede bir arada tasarlanabilir. Bu ihtiyaçların bütün olarak karşılanması gerektirdiği için mekânsal tasarımın düşünülmüş olması beklenir.

3.2.3. Çocuk ve Kamusal Alan

Kamusal alanlar denetimi dışında herhangi bir görevlisi olmayan kamu hizmetinde olan mekânlardır. Geleneksel ve çağdaş her türlü çocuk oyun alanı, oyuna elverişli sokaklar, avlular, mahalle, semt ve kent parkları çocuğun serbestçe yer aldığı kamusal alanlardır (Öymen Gür, 2001).

3.2.3.1. Çocuk oyun parkları

Çocuk oyun oynarken kişiliğini geliştirmeyi ve sosyal çevresi ile iletişim kurmayı öğrenir. Ülkemiz kırsal mimari kökenli olduğundan çocuklar ülkemizde çok yüksek oranda dışarda oyun oynamayı tercih eder. Bu noktada hemen hemen her sokakta caddede görebildiğimiz konut çevresinde bulunan oyun parkları Şekil 6 'da görülmektedir. Çocukların kullandığı çocuğun fiziksel çevresinde tamamlayıcı unsurdur.

Şekil 6. Çocuk Parkı

(Kaynak: URL-5)

3.2.4. Çocuk ve Yarı Kamusal Alan İlişkisi

Yarı kamusal mekânlar toplumun yapı taşlarını barındıran denetim altında olan topluma hizmet eden mekânlardır. Bu mekânların ortak noktası devletin veya şahsın girişimi ile kurulmasına karşın belli yönetmeliklere tabi olarak hizmet veriyor olmasıdır.

3.2.4.1. Sağlık yapıları

Türkiye 'de sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı idaresinde bulunan toplumun sağlık alanında ihtiyaç duyduğu sadece hastalık hali durumunda değil fiziksel ve ruhsal sosyal refaha sahip olma halinin belli yönetmelik ve yasalara uygun olarak yürütülmektedir. Bu sosyal ve toplumun en önemli yapı taşlarından olan sağlık kuruluşları (Şekil 7.) mimari

anlamda da hataya yer olmayan mekânlardır. Özellikle de çalışma konusundan dolayı daha hassa bir noktada duran çocuk hastaneleri ve çocuk klinikleri denetimin yüksek olduğu mekânlardır.

Şekil 7. Alberta Çocuk Hastanesi, İstanbul

(Kaynak: URL-6)

3.2.4.2. Eğitim yapıları

Eğitim yapıları çocukların toplumda yer bulduğu ilk toplumsal mekânlardır. Okul öncesi dönemde kreş, gündüz bakım evi ve anaokulları (Şekil 8.) çocukların bireysel gelişiminde yer alan çocuğun sosyal gelişimini destekleyen ilk kurumdur.

Şekil 8. Güzide Anaokulu-Konya

(Kaynak: URL-7)

3.2.4.3. Kültür yapıları

Bu yapılar, tiyatro, müze (Şekil 9.), çocuk etkinlik atölyeleri, gençlik merkezleri, çocuk köyleri, kültür parklar, hayvanat bahçeleri gibi sosyal alandaki mekânlardır. Geleneksel kültürün çocuğa aktarımı toplumsal örf ve adetlerin çocuğun gelişiminde önemli rol oynayan masallar, şarkılar, şenlikler, bayramlar yoluyla ilgisini çekecek öğretici yollar kullanılarak sağlanır.

Şekil 9. İstanbul Oyuncak Müzesi
(Kaynak: URL-8)

3.2.5. Eğlence yapıları

Bu yapılar çocukların oyun oynadığı ve çocuğun kendi içlerinde sosyalleştiği eğlence oyun merkezleridir. Türkiye'de çocukların ve ailelerin rahatça eğlenme ve alışveriş yapmalarına destek olan bu kuruluşlar alışveriş merkezleridir. Çocuğun teknoloji ile buluşturan, bazen ailelerin imkân tanıyamadığı alanları veren mekânlardır aslında AVM 'lerde ki eğlence alanları. Bunun yanında ebeveynlerin çocuklarının beslenme ve öz bakımlarını karşıladığı AVM' lerde bulunan bebek bakım odaları da çocuk mekânı olarak ele alınması gereken önemli noktalardır. Sadece amaca hizmet etmek dışında doğru mekân düzenlemesine sahip olması gereken bir ebeveynin her türlü ihtiyacına karşılık bulması gereken noktada yer almaktadır.

3.2.5.1. Çocuk oyun alanları

Çocuk oyun alanı (Şekil 10.) çocukların oyun oynayabilmesi için özel olarak düzenlenmiş alanlardır (TDK, 2020). Bu alanlar çocukların gelişiminde önemli yer tutan yalnızca çocuklara özel tasarlanan mekânlardır (Kuşuluoğlu, 2013).

Şekil 10. Dreampark Çocuk Oyun Alanı

(Kaynak: URL-9)

3.2.5.2. Bebek bakım odaları

Şekil 11. İstanbul Havalimanı Bebek Bakım Odası

(Kaynak: URL-10)

Bebek bakım odaları (Şekil 11.) ebeveynlerin çocuklarının temel ihtiyaçları olan beslenme ve temizlik gereksinimlerini karşıladıkları mekânlardır. Bu odaların kullanıcı cinsiyet ayrımı bulunmamaktadır. Ebeveynler bu ihtiyaçları bu mekânlarda rahatlıkla karşılayabilmelidir. Ev dışında kullanılan her sosyal mekânda bulunması gerekmektedir (Tablo 1.).

Tablo 1. Bebek Bakım Odaları Kullanım Alanları

Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanılması Gereken Açık ve Kapalı Alanlar	
AÇIK	**KAPALI**
Avm	Avm
Park, Bahçe (Sahil yolu)	Hastane
Otobüs Terminalleri-Durakları	Otobüs Terminalleri-Durakları
Plajlar	Hava Alanı terminalleri
Yürüyüş, Gezi Alanları	Oteller
Ana Caddeler	
Konser, Panayır Alanları	Konser
Cafe , Restoran (Çay bahçesi)	Cafe, Restoran
Eğlence Parkları, Lunaparklar	
Açık Hava Müzesi	Müze
Stadyumlar, Sahalar (futbol, basketbol, tenis kortu)	Stadyumlar
	Ofis Binaları

(Kaynak: Alkan, 2017)

3.3. Çocuk Oyun Alanı Tasarım Kriterleri

Çocuk oyun alanları çocuklara özel tasarım yapılan mekânlardır. Bu sebeple çocuk ve çocuğun eylemlerine yönelik bakış açısıyla bakıldığında oyun mekânlarının planlanma şeklide etkilenmektedir. Özellikle iç mekânlarda planlanan oyun alanlarının, çocuk gelişimine katkı sağlayabilmesi için; ebeveynlerin de çocuklarla vakit geçirerek, onların ruhsal gelişimini yakından izleyebileceği biçimde tasarlanmış olması gerekmektedir. Bu sayede çocuklar oyun ve aktivitelerle eğitim ve öğretimi dolaylı yoldan kazanmaktadır. Bu eğitimlerle yoğun ilişkide olan iç mekân kurgusu ve tasarımı, çocukların yaratıcılık, yardımlaşma gibi birçok anlamda beceri ve tecrübe edinebilecekleri temel kriterlerdir (Öztürk Samur ve İnal Kızıltepe, 2018). Bu temel kriterlerde göz önünde bulundurularak iyi tasarlanmış bir oyun alanının konum ve erişim, güvenlik, bakım ve hijyen, mobilya ve

donatıları, zemin kaplaması, havalandırma ve aydınlatma açısından bazı kriterlere sahip olması beklenmektedir.

3.3.1. Konum ve Erişim

AVM içerisindeki çocuk oyun alanları ve bebek bakım odaları kullanıcı için kolay erişilebilir bir konumda olmalıdır. AVM' lerdeki yeme içme mekânları ile bağlantısının olması çocuklarının ebeveynlerinin AVM içerisindeki çocuk oyun alanlarını tercih etmelerinde etkin bir rol oynamaktadır. Sadece bu oyun alanları için gelen ebeveynlerin, AVM giriş çıkışına yakın konumda olan çocuk oyun alanları, o alanın tercih sebebidir (Çay, 2006). Yer seçimindeki hata güvenlik risklerini de ortaya çıkarmaktadır.

3.3.2. Güvenlik

Çocuk oyun alanlarında en önemli faktör güvenlik konusudur. Güvenliğe iki unsur ile bakıp genel güvenlik ve kullanılan donatıların özelliklerinden kaynaklı güvenlik diyebiliriz. Çocukların mekânda güvende olarak vakit geçirmeleri için oyun alanının etrafının koruma altında olması gerekmektedir. Oyun alanına giriş ve çıkışlarda ilgili bir kimsenin olmasının yanında alanı tanımlayan elemanlarında bu güvenliği sağlaması beklenmektedir. Donatılardan kaynaklı güvenlik dediğimizde ise zemin kaplaması, kullanılan donatıların malzeme özellikleri koşma durumlarında oluşabilecek kazalarda yeterli yumuşaklıkta malzemeler kullanılması gerekmektedir (Mine ve diğerleri, 2019).

3.3.3. Bakım ve Hijyen

Oyun alanında kullanılan elemanların çocuklara hem zarar vermesini önlemek hem de yıpranma payını azaltmak için oyun elemanlarının bakım ve onarımı yapılmalıdır. Özellikle ahşap donatılarda hasar payı fazla olduğu için onlara uygulanacak işlemler çok önemlidir. Zeminde kullanılan malzemeler de bakıma en çok ihtiyaç duyulan çocukların oyun oynarken sarf ettiği enerjinin fazlalığından dolayı hareketlerinin artmasıyla zemin kaplamasında yıpranma payı oldukça fazladır. Oyun alanlarındaki en önemli problemlerden birisi de hijyendir. Hijyen kurallarına oldukça fazla dikkat edilmeli ve bu küçük yaş grubunda oluşabilecek etkilerini en aza indirmek gerekmektedir.

3.3.4. Mobilya ve Donatılar

Oyun alanları çocuklara özel tasarlanan ve bu tasarıma uygun olarak mobilyalar seçilmesi gereken alanlardır. Ebeveynler çocukların ilgisini çekecek merak uyandıracak öğretici alanlar beklemektedir. Bu oyun alanları çocuğun bireysel olarak o alanda vakit geçirebilmesi amacıyla da tercih edilir. Renkli, eğlenceli, mekânlar arasında koridorlar, tırmanma duvarları, renkli boru şeritler, değişik tasarımlı merdivenli eğlence adaları, kaydırak gibi oyun materyalleri çocukların dikkatini oldukça çeken alanlardır.

Çocukların dikkatini çeken bir diğer oyun alanı da kum havuzlarıdır. Bu alanlarda vakit geçirmek çocuk için oldukça eğlencelidir ve aynı zamanda da motor gelişimi için çok değerlidir.

Ebeveynlerin çocukları için seçtiği bu alanlarda onları gözetim altında tutarak onlara oynamaları için ortam sunmaktadırlar. Bu sebeple ebeveynlerin de bu alanda donatıya ihtiyaçları vardır. En önemlisi oturma alanı yaratmaktır. Oyun alanını direk görebilmeli ve ihtiyaçlarını da karşılayabilmelidirler. Oyun alanları çocuklar için vakit geçirmek oyun oynamak anlamına gelmesi dışında ebeveynler için de bir dinlenme alanıdır aslında. Oyun alanlarının bir diğer tercih edilme sebebi, bu mekânların ebeveynlere gereksinimlerini karşılayabilecek olanaklar tanımasıdır.

3.3.4.1. Renk

İç mekân tasarımında kullanılan renk seçimleri tasarımın en etkili unsurlarındandır. Çocuklarında renklere olan ilgisi daha çok küçük aylarda başlayıp renk odaklı bir gelişim sergilemektedirler. Gördüğü renklerin algılarını ne kadar açtığı ve sırf o renklerin etkisinden dolayı motor gelişimi gösterdikleri bilimsel olarak da kanıtlanmıştır.

Çocuk için tasarlanan oyun alanları içinde barındırdığı renklerde çocukların dikkatini toplama destek olan mekânla görsel iletişim kurmasını sağlayan ve bu alanlardan bir kazanım sağlamalarına büyük ölçüde destek olmaktadır. Renk ve doku uyumları ya da zıtlıkları çocukların duygusal gelişimini desteklemektedir (Dilmaç, 2018).

3.3.4.2. Doku

Doku mekân tasarımında oldukça önemli bir tasarım unsurudur. Işık, renk, malzeme ile bütünleşmesi en önemli unsurdur. Çocuk oyun alanlarında doku kullanımı çocuğun üzerinde mekânsal ayrım etkisi yapmaktadır. Yumuşak dokuların yarattığı uzaklık hissi, sert dokuların yarattığı yakınlık ve netlik hissi çocuklarda net sınırlar belirler ve sosyal etkileşimi destekler. Dokular çocuklarda keşfetme duygusu uyandırır ve çocuğun oyunda geçirdiği süreyi arttırır. Doku aynı zamanda oyun alanında güven hissini de verir. Yumuşak dokudaki malzemeden yapılan şişme alanlar, top havuzları gibi oyun elemanları çocuğun rahat hareket etmesini destekler.

3.3.4.3. Form

Mimaride kullanılan form, mekândaki elemanların biçimsel etkisini, mekânın genel düzenini tanımlar. Formun insan üzerinde psikolojik etkileri bulunmaktadır. Örneğin yatay çizginin devamlılık, düşey çizginin sonsuzluk, düz hatların rijitlik ve kuvvet, dairesel hatların üstünlük, sonsuz denge gibi etkileri bulunmaktadır (Aytem, 2005). Bu psikolojik etkiyi çocuk oyun alanlarının tasarımında seçilen oyun elemanlarının form ve şekil dengesinde kurgulamak gerekmektedir. Çocukta uyandıracağı etki bu şekilde elden edilen yönlendirme ile oyun oynama isteğini desteklemektedir.

3.3.5. Zemin Kaplaması

AVM içerisinde sirkülasyon yoğunluğu ve kullanıcı fazlalığı sebebiyle dayanımı kuvvetli, yıpranma payı düşük sağlam malzemeler tercih edilmektedir. Ama AVM içerisinde oluşturulan çocuk oyun alanlarında aynı özelliklere sahip malzemelerin devamlılığı mümkün değildir. Bu alanlarda güvenlik, nitelik, sağlamlık ve hijyen açısından bakıldığında oyun alanı tasarımının en önemli kriteri zemin kaplamasıdır. Ebeveynlerin en büyük korkusu düşme çarpma sonuçlarıdır. Oyun alanlarında daha yumuşak ve esneklik payı olan kauçuk gibi sentetik malzemeler kullanılmalıdır. Bu tür malzemeler oyun alanlarındaki kazaların sonuçlarını en aza indirgeyecektir. Nitelik açısından da oldukça sağlam malzemeler olduğundan bu tarz alanlarda kullanılma sebebidir. Oyun alanlarında bulunan tek hareket çocuk değildir. Hareketli oyuncakların

da bu zemin kaplamasının seçiminde etkisi büyüktür. Çocuğun kontrolündeki bu oyuncakların kullanımı da söz konusu olduğundan dayanıklı malzeme seçimi önemlidir.

3.3.6. Havalandırma

AVM' lerdeki mevcut durumda dışa kapalı bir tasarım söz konusu olduğundan havalandırma doğal olarak yapılamamaktadır. Genel olarak bakıldığında AVM' lerdeki çocuk oyun alanlarının mekân kurgusundaki yeri en geniş hacim ve en sakin bölgedir. Bu seçilen yerlerde de havalandırma oldukça zordur. Doğal havalandırmanın olmadığı bölgede klima sistemi gibi sistemler var olduğundan çocuğun kaybettiği enerjiyi doğal havadan alamaması ebeveynlerin çok da hoşnut olmadığı bir durumdur. Konforlu ve verimli vakit geçirilmesi talep edilen bu alanların mekân kurgusundaki yeri bu sebeple oldukça dikkat edilmesi gereken bir tasarım unsurudur.

3.3.7. Aydınlatma

AVM' lerde bulunan çocuk oyunlarında AVM' nin kullanımına göre tasarlanan aydınlatma dışında bir tasarım prensibi izlenip oyun alanındaki aktivitelere uygun aydınlatma elemanları kullanılmalıdır. Işık miktarı ve seçilen elemanlar çocukların gözlerine rahatsızlık vermeyecek şekilde seçilmeli ve ayarlanmalıdır. Bu alanların aydınlatma tasarımı yapılırken eğer ortam gün ışığı alabiliyorsa gündüz doğal ışıktan faydalanılmalıdır. Akşamları ise oyun oynamaya elverişli yeterli düzeyde bir aydınlatma bir ortamı sağlanmalıdır. Aydınlatma çocukların mekândaki ilgisini çeken unsurlardan birisidir. Bu ilgi alana olan talebi arttırmaktadır.

3.4. Bebek Bakım Odası Tasarım Kriterleri

3.4.1. Konum ve Erişim

AVM içerisinde bulunan bebek bakım odaları ebeveynler için kolay ulaşılabilir noktalarda ve yönlendirici levhalar ile hızlı bulunabilir alanlarda olmalıdır. Genellikle de AVM' lerin tuvalet hollerinde yer almaktadır.

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımı sadece kadınlarla sınırlı değildir. Çocuk bakımında erkeklerde en az kadınlar kadar etkilidir. Erkekler bebek ve çocuk bakım

odalarının mahremiyetini yetersiz bulmaktadır (Alkan, 2017).Bunun nedeni erkek kullanıcıların emziren anneyi rahatsız etmemek için bu odaları kullanamadıkları anlamına gelebilir.

3.4.2. Mobilya ve Donatılar

Bebek bakım odaları annelerin bebeklerini emzirdikleri, bebeklerin bezini değiştirdikleri ve bebeklerin birtakım ihtiyaçlarını giderdikleri mekânlardır. Bu mekânlarda kullanıcı genellikle anne olsa da ebeveyn dediğimiz zaman akla sadece anne gelmemeli ve babaların da bebeklerin ihtiyaçlarını gidermeleri gerekmektedir. Mekân düzenlemesi yapılırken AVM gibi toplu kullanım alanlarında bebek bakım odaları tek kişilik tasarlanamaz ama bebek emzirme alanları kendi içerisinde ayrılabilir. Yapısal ayrımın olmadığı yerlerde bu ayrımı mekân içi düzenlemelerle yapmak mümkündür.

Seçilen donatı elemanları bebek emzirme alanlarında bebeklerin uykuya geçme hali var olduğundan hafif hareketli donatılar tercih edilebilir. Bu donatılar anne emzirme pozisyonuna uygun şartlarda olması gerekmektedir.

Bebeklerin bezi değiştirilirken kullanılan bez değiştirme masaları bu değişim hareketinin ergonomisine uygun seçilmelidir. Bu masaların altlarında bulunan gözler dışında bebeğin yatırıldığı alanın yanlarında bez değiştirme ekipmanlarının koyulabileceği gözler de tasarlanması gerekir.

Bebek odalarında bulunan el yıkama lavaboları da standart ölçülerde tercih edilebilir. Ama bu lavaboların konumu bez değiştirme masasına yakın olmalıdır.

3.4.3. Havalandırma

Bebek odalarında yapılan faaliyetlerde ortamın havasızlığının nedeni büyük ölçüde yetişkin insan ve bebek çocuk tarafından üretilen kokudur. Bebek odalarının konum seçimi bu havalandırma kriterini doğrudan etkilemektedir. Bebek odaları genellikle tuvalet holünde olduğundan doğal havalandırması bulunmamaktadır. İç mekân klima ve havalandırma sistemleri kullanılmaktadır.

3.4.4. Aydınlatma

Bebek bakım odalarında gerçekleştirilen eylemlerin doğru yapılaması için mekânın uygun aydınlık düzeyinde olması beklenmektedir. Mekânın kullanıcısı olan bebek ve ebeveynlerin görsel konforu düşünülerek rahatsız edici şekilde yerleştirilmemelidir. Mekânın alanına uygun ışık seçimi yapılması beklenmektedir. Doğal ışık kullanımı daha tercih edilir bir seçenek olmaktadır.

3.4.5. Hijyen

Bebek bakım odaları hijyen koşullarının en hassas olduğu mekânlardan biridir. Gerçekleştirilen eylemler sebebiyle uygun hijyen koşullarının sağlanması için devamlı kontrol edilip temizlenmesi gereken mekânlardır. Bebek bez değiştirme masasında kullan at alt değiştirme örtüleri kullanılabilir. Emzirme koltuklarında yine kullan at örtüler kullanılabilir.

3.4.5.1. Anne sütü saklama ve muhafaza alanları

Anne sütünün çocuğun anne yanında olduğu ya da olmadığı durumlarda annenin biyolojik olarak gerçekleştirmesi gereken anne sütü sağılması işlemi anneler için oldukça önemlidir. Anne sütünün sağılması ve depolanması genellikle çalışan annelerin gün içinde daha fazla zaman geçirdikleri alanlar olan ofisler, hastaneler ve AVM gibi binalarda bulunan bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan alanlarda gerçekleşmektedir.

Şekil 12. Süt Sağım Odası

(Kaynak: URL-11)

Soğutma özelliği olan, kişiye özel kilitli mekanizmalı ve sütün depolanmasına elverişli olan dolaplar temin edilirse anne gün içinde bulunduğu bina içerisinde, sağdığı sütü sağlıklı bir şekilde bozulmadan çocuğuna ulaştırabilmektedir. Bakteriyolojik incelemeler buzdolabında saklanan sütlerin 72 saate kadar güvenle tüketilebileceğini göstermiştir. Anne sütü oda sıcaklığında 3 saat, buzdolabında 3 gün, dondurucuda 3 ay depolanabilmektedir. AVM' lerde de bebek bakım odalarında Şekil 12 ' de görüldüğü gibi bu özel işleme ayrılan özel alanlar bulundurulması annenin ihtiyacını gerçekleştirmesine olanak sağlayacaktır. Bunun için bebek bakım odalarında süt sağma alanları ve kişiye özel saklama dolapları bulundurulmalıdır. Tek kullanımlık süt saklama poşetleri kiti gibi özel ve anlık ihtiyaçlar için ise belli ücret karşılığında satışı olabilecek makinalar da bulundurulmalıdır (Alkan, 2017).

4. KONYA İLİNDEN SEÇİLEN AVM' LERDE BULUNAN ÇOCUK MEKÂNLARININ İNCELENMESİ (ALAN ÇALIŞMASI)

4.1. Alan Çalışmasının Amacı ve Kapsamı

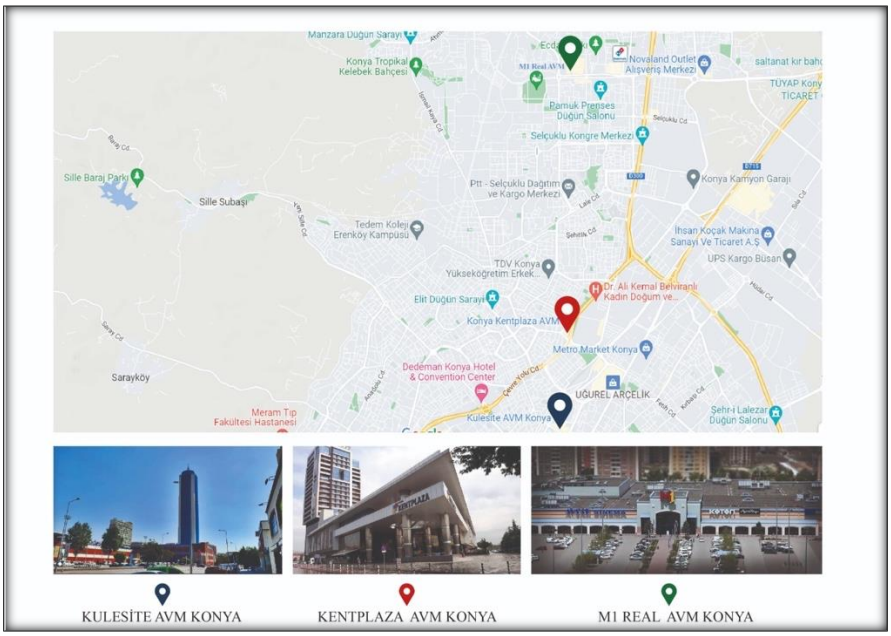
Çalışma kapsamında ilk olarak kavramsal alt yapı oluşturulmuş ve çocuk mekânlarının çocuğun gelişimi ile ilişkileri, literatür araştırmaları yapılarak çocuk mekânlarının tanımlamaları yapılmıştır. Çalışma alanlarının belirlenmesinde literatürde elde edilemeyen ve ebeveynlerin çok sıklıkla kullandıkları alışveriş merkezlerinin çocuk mekânlarının incelemesine karar verilmiştir. Bu mekanların kurgusunda ve tasarım kriterlerine göre analiz edilip eksik ve rahatsız edici yönlerinin tespiti amaçlanmıştır.

4.2. Alan Çalışmasının Yöntemi

Çalışma yönteminde araştırmacı tarafından oluşturulan kavramsal alt yapı ile araştırmacının yerinde gözlem ve kullanıcı deneyimlerinin alanda incelenerek değişkenlerin ve tasarım kriterlerinin ilişkisi ile değerlendirme analizleri yapılmıştır.

4.3. Çalışma Alanına İlişkin Bulgular

Bu bölümde Konya ilinde bulunan Kent Plaza, Kule Site ve M1 Real Alışveriş Merkezlerinin (Şekil 12.) içinde bulunan çocuk oyun alanları ve bebek bakım odaları belediyeden alınan projeler, alanların işletmecilerinden alınan bilgiler, araştırma boyunca araştırmacı tarafından edinilen izlenimler ve kullanıcıların deneyimlerinin yerinde gözlemlenmesi ile elde edilen bulgular ışığında çocuk oyun alanları yedi başlık altında; bebek bakım odaları ise beş başlık altında incelenmiştir. Bu kapsamda çalışma alanları çocuk oyun alanı tasarım kriterleri ve bebek bakım odası tasarım kriterlerine göre analizleri yapılmıştır.

Şekil 12. AVM ‘ lerin Konumları

4.3.1. Kule Site AVM ‘nin Çocuk Oyun Alanları ve Bebek Bakım Odası

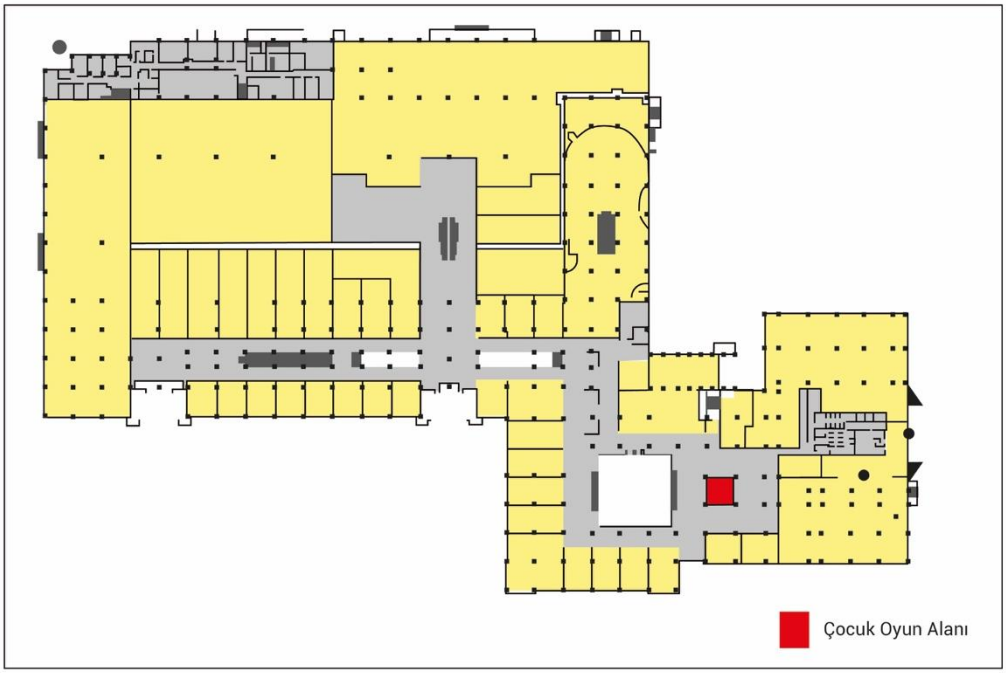

Şekil 13. Kule Site AVM

(Kaynak: URL-2)

Kule Site Alışveriş Merkezi Konya İli’ nin Selçuklu İlçesi sınırları içinde, kent merkezine yakın bir konumda Ahmet Hilmi Nalçacı Caddesi ve Kerkük Caddesi arasında, Ahmet Hilmi Nalçacı Caddesine paralel konumdaki bir alışveriş merkezidir. Temeli 2003 yılında

atılan Kule Site Alışveriş Merkezi (Şekil 13.) yaklaşık 60.584.64m2'lik alan içerisinde projelendirilmiş ve 2004 yılının Haziran ayında hizmete açılmıştır. Alışveriş merkezi bünyesinde hipermarket, mağazalar, bürolar, sanal eğlence salonları, sosyal etkinlik alanları, yeme içme alanları, sinemalar, seyir kulesi, açık ve kapalı otopark alanlarını barındırmaktadır. 2017 yılında on ay süren çalışmalar ile yapıya ek bina ilave edilerek iç-dış mekânda yenilemeler yapılmıştır. Kule Site Alışveriş Merkezi içerisinde iki ayrı çocuk oyun alanı ve bir bebek bakım odası bulunmaktadır.

Şekil 14. Kule Site AVM Zemin Kat Planı

Çocuk Oyun Alanı: AVM ' nin zemin katında bir adet ve birinci katında bir adet çocuk oyun alanı bulunmaktadır (EK-2).

Zemin katta bulunan çocuk oyun alanı (Şekil 14.) AVM' nin Ahmet Hilmi Nalçacı Caddesi tarafında bulunan ilk girişinin hemen önünde yürüyen merdivenin altında yer almaktadır. AVM avlusu içerisinde yer alan bu alanın (Şekil 15.) girişinde güvenlik ve yönlendirme sebebiyle bir adet bakıcı personel bulunmaktadır. Alanın hemen girişinde hijyen sebebi ile çocukların ayakkabılarını çıkarılıp koyulabileceği bir ayakkabılık ve ücret ödeme masası bulunmaktadır. Alanı çevreleyen cam paneller ve cam bir sürgü kapısı bulunmaktadır.

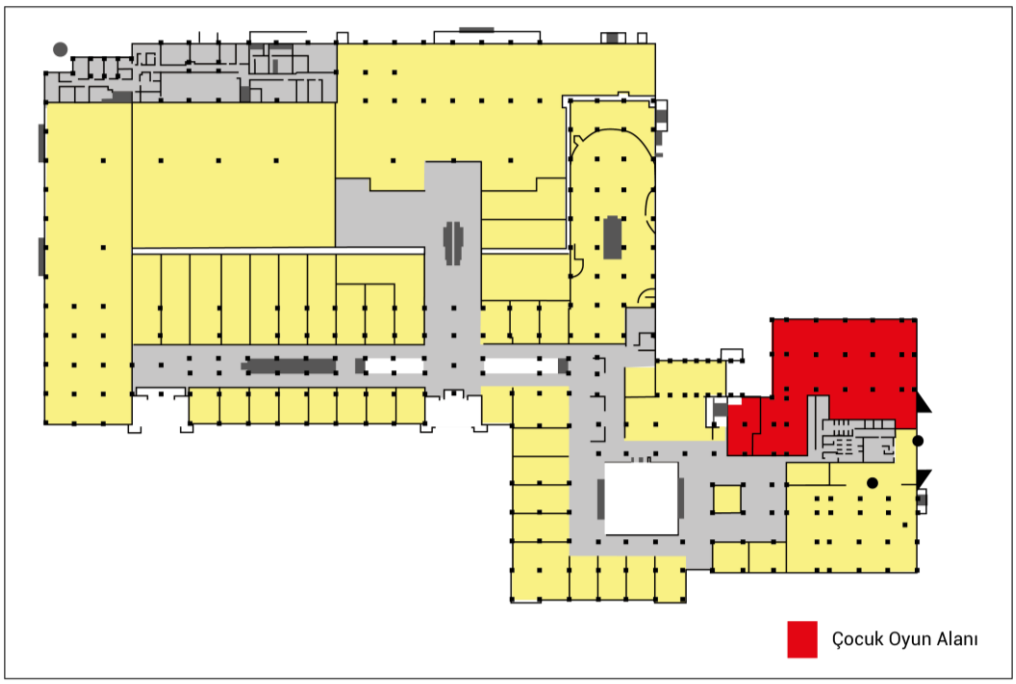

Şekil 15. Kule Site Zemin Kat Oyun Alanı

Oyun alanı içerisinde ebeveynlerin oturabileceği oturma elemanları standartlar dâhilindedir. Alan içerisinde bir adet tırmanma kaydırağı ve top havuzu (Şekil 16.), atlıkarınca, minik bir tren yolu, tırmanma topları ve çeşitli oyuncaklar bulunmaktadır.

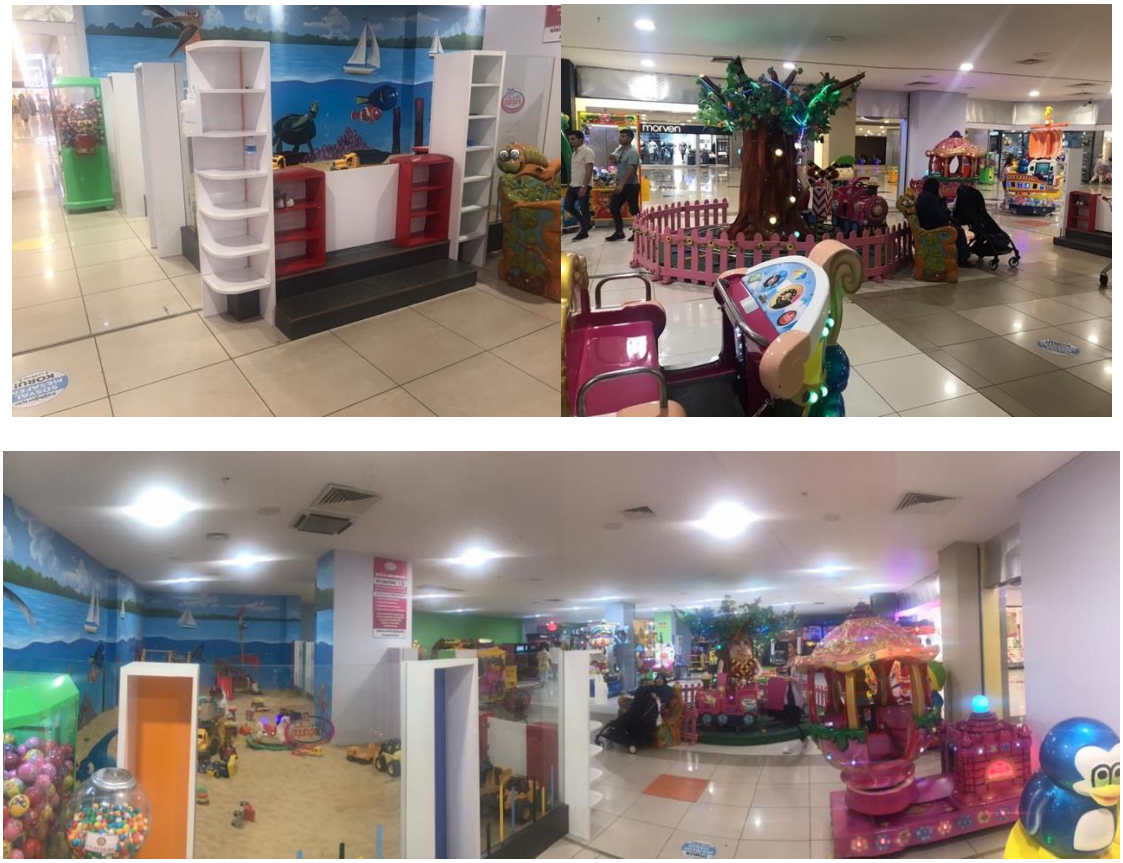

Şekil 16. Kule Site AVM Zemin Kat Oyun Alanı

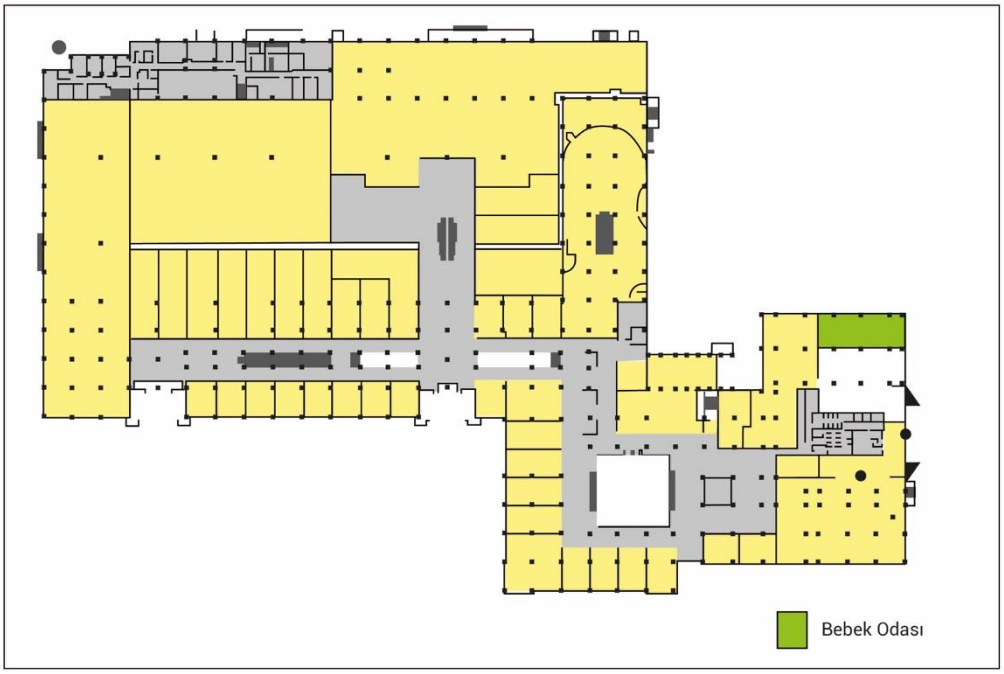
Şekil 17. Kule Site AVM Birinci Kat Planı

AVM ‘ nin birinci katında bulunan çocuk oyun alanına erişim asansör ve yürüyen merdiven ile yapılmaktadır (Şekil 17.). Kapalı bir alan içerisinde kalan bu oyun alanında (Şekil 18.) farklı yaş gruplarına uygun oyun elemanları bulunmaktadır. Bu oyun elemanlarının bazıları girişin hemen önünde yer almaktadır ve küçük yaş grubu için koyulmuş elemanlardır. Bir adet minik bir tren, uçak ve çeşitli elektronik oyun elemanları bulunmaktadır. Girişin hemen solunda ise bir adet kum havuzu bulunmaktadır. Kum havuzu içerisinde çeşitli oyuncaklar, plastik salıncak, masa sandalyeler bulunmaktadır. Kum havuzuna girerken çocukların ayakkabılarının koyulabileceği bir ayakkabılık bulunmaktadır. Alanın kontrolünü sağlayan bir personel de kum havuzunun giriş çıkışını kontrol etmektedir ve sürekli bu kum havuzunun önünde beklememektedir. (EK-3)

Şekil 18. Kule Site AVM Birinci Kat Oyun Alanı

Bebek Bakım Odası: bebek bakım odası (Şekil 19.) AVM' nin birinci katında çocuk oyun alanının hemen yanında bulunmaktadır (EK-4). Bebek bakım odasında (Şekil 20.) iki adet sallanan koltuk ve iki adet alt alma masası, bir adet el yıkama için lavabo bulunmaktadır.

Şekil 19. Kule Site AVM Birinci Kat Planı – Bebek Bakım odası

Şekil 20. Kule Site AVM Bebek Bakım Odası

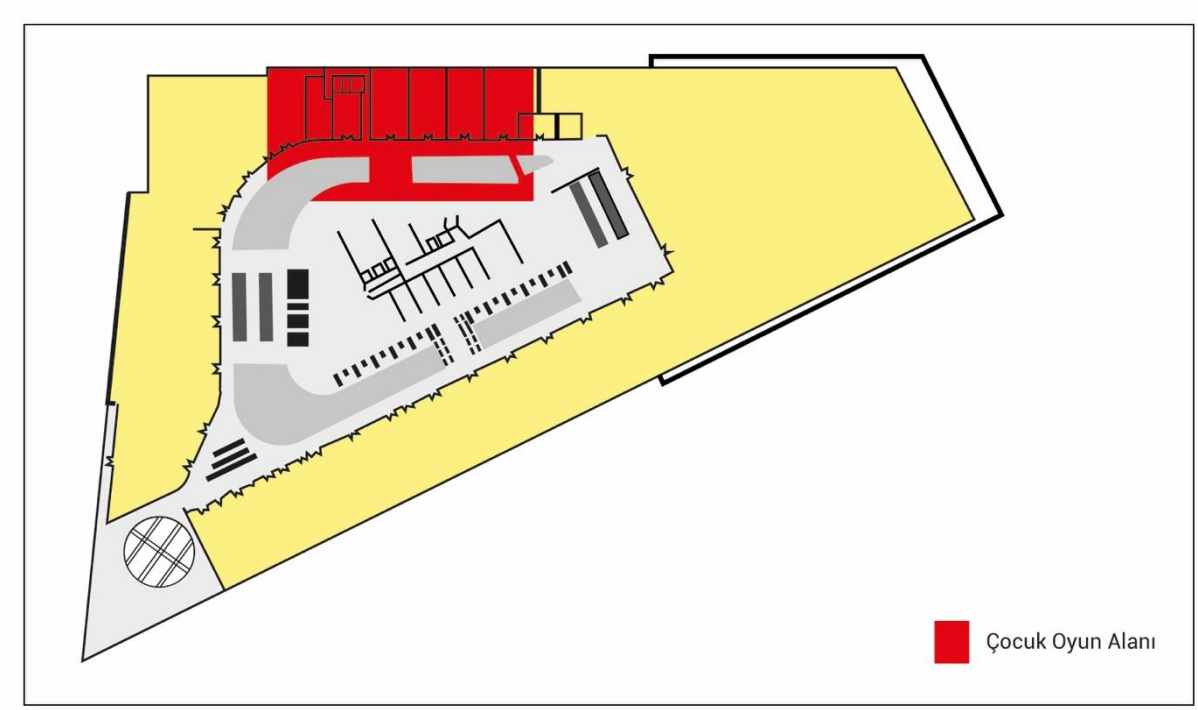
4.3.2. Kent Plaza AVM ‘nin Çocuk Oyun Alanı ve Bebek Bakım Odası

Şekil 21. Kent Plaza AVM

(Kaynak: URL -3)

Kent Plaza AVM (Şekil 21.), Konya İlinin Selçuklu İlçesi sınırları içinde Yeni İstanbul Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Deha Grup tarafından yaptırılmış ve 2012 yılında hizmete açılmıştır. 110 bin metrekare alana sahip olan bu avm 45.000 m² bin metrekare mağaza alanı, açık ve kapalı olmak üzere toplam 1750 arabalık otopark kapasitesi, yaklaşık 5600 m² metrekarelik büyük eğlence merkezi, 21 adet gıda mağazası, iki adet yüzme havuzu dahil yaklaşık 6500 m2’lik spor alanı, çocuklar için özel oyun alanı, on bir salonluk sinema gibi pek çok sosyal yaşam alanına sahiptir. Büyük bir eğlence alanına sahip olan Kent Plaza Alışveriş Merkezi içerisinde bir adet çocuk alanı (Şekil 22.) ve bir adet bebek bakım odası bulunmaktadır.

Şekil 22. Kent Plaza AVM Üçüncü Kat Planı

Çocuk Oyun Alanı; AVM ‘nin üçüncü katında yer almaktadır ve kendine ait olan bir terası bulunmaktadır. Bu çocuk oyun alanına erişim hem asansör ile hem de yürüyen merdiven ile sağlanmaktadır. Ebeveynler genellikle saat 12:00 ‘den AVM kapanışına kadar yoğun olarak tercih ettiği bir çocuk alanıdır. Alan içerisinde bulunan bir adet kafeterya (Şekil 23.) ebeveynlerin çocukları oyun alanında vakit geçirirken dinlenmelerine olanak sağlamaktadır ve oyun alanının hemen yanında olması sebebi ile de görüşlerini kolaylaştırmaktadır (EK-5).

Şekil 23. Kent Plaza AVM Kafeteryadan Bakış

Şekil 24. Kent Plaza AVM Çocuk Oyun Alanı

Çocuk oyun alanı içerisinde iki ayrı alan bulunmaktadır. Bunlardan birisi kum havuzu (Şekil 24.) alanı, diğeri ise oyun elemanları ve tırmanma parkurunun (Şekil 25.) bulunduğu alandır. Bu iki alan arasında çocuk oyun alanının genelinde olan zeminden geçiş sağlanmaktadır. Kum havuzu ile oyun elemanlarının bulunduğu alan bağımsız girişlere sahip ve yan yanadır. Bu alanda çocuklar için eşyaların koyulabileceği eşya dolapları bulunmaktadır fakat kullanımı önünde bulunan oturma alanları sebebiyle

kullanım dışıdır. Çocukların hijyen sebebiyle ayakkabıları çıkardıkları alanda bir ayakkabılık bulunmaktadır.

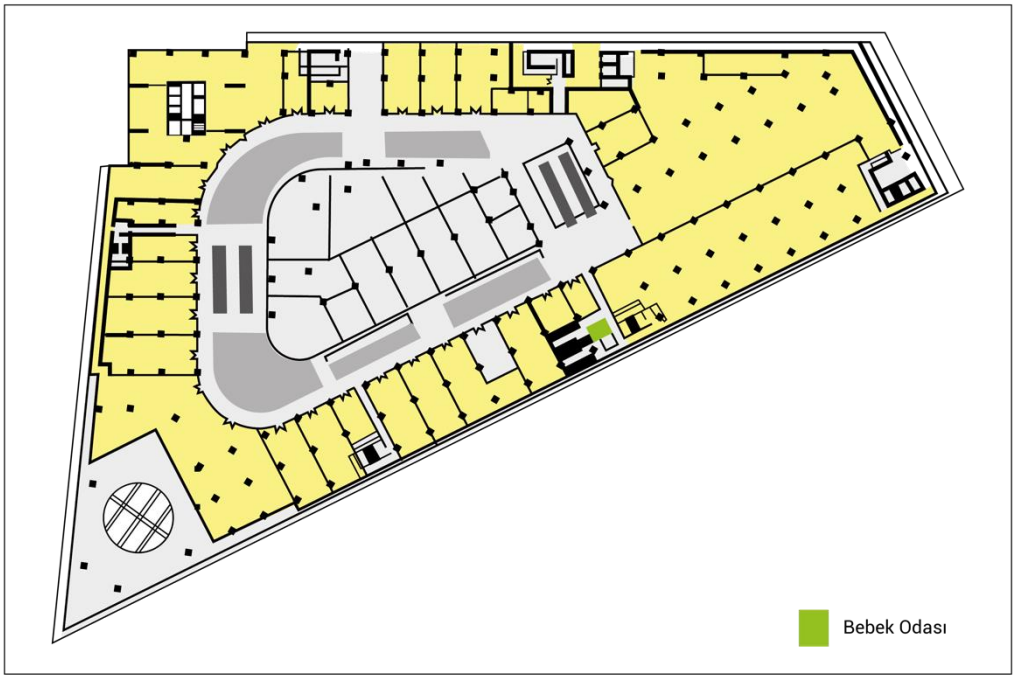

Şekil 25. Kent Plaza AVM Parkurlu Oyun Alanı

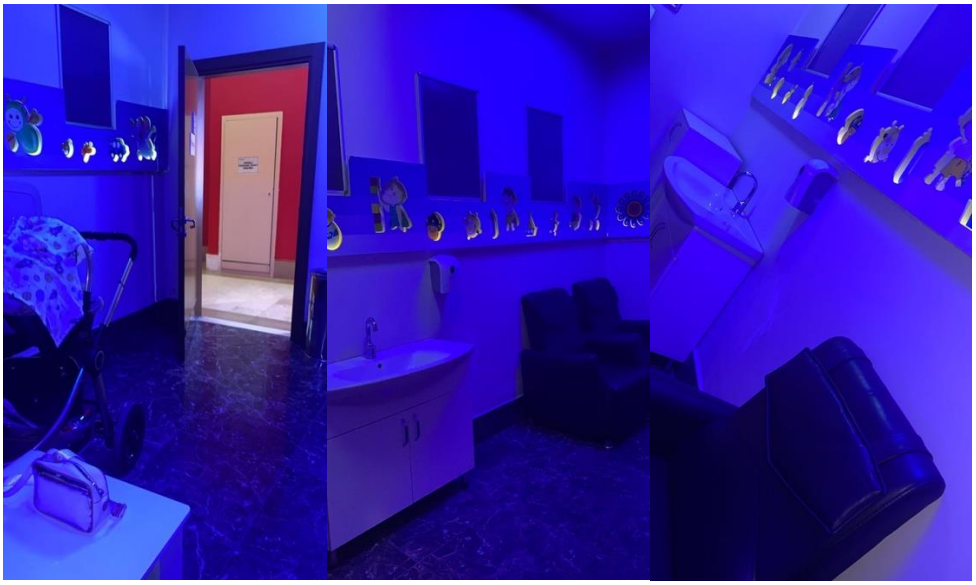
Şekil 26. Kent Palaza AVM Kum Havuzu Oyun Alanı

Kum havuzu (Şekil 26.) içerisinde kum ile oynanabilecek çeşitli oyuncaklar, masa sandalye ekipmanları, tahterevalli gibi oyun elemanları bulunmaktadır. Diğer oyun alanında ise küçük bir atlıkarınca, bisiklet ekipmanlı oyun yeri, top havuzu, tırmanma topları ve tırmanma alanı ve yine kendi içinde top havuzu olan oyun parkuru bulunmaktadır. Bu oyun elemanları farklı yaş grubunda çocuklara hitap etmektedir. Güvenlik ve ticari bir alan olmasından dolayı giriş çıkış zamanlarının yönlendirilmesi için özellikle küçük yaştaki çocukların kontrolünü de sağlamak amacıyla bir bakıcı personel de bulunmaktadır.

Şekil 27. Kent Plaza AVM İkinci Kat Planı – Bebek Bakım Odası

Bebek bakım odası: (Şekil 27.) AVM' nin ikinci katında tuvalet holünde bulunmaktadır. Bebek bakım odasında (Şekil 28.) 4 adet deri koltuk, bir adet bez değiştirme masası ve bir lavabo bulunmaktadır. Odada bebeklerin uykuya geçerken rahatlamalarına yardımcı olan bir mavi ışık sistemi bulunmaktadır (EK-6).

Şekil 28. Kent Plaza AVM Bebek Bakım Odası

4.3.3. M1 Tepe Konya AVM ‘nin Çocuk Oyun Alanı ve Bebek Bakım Odası

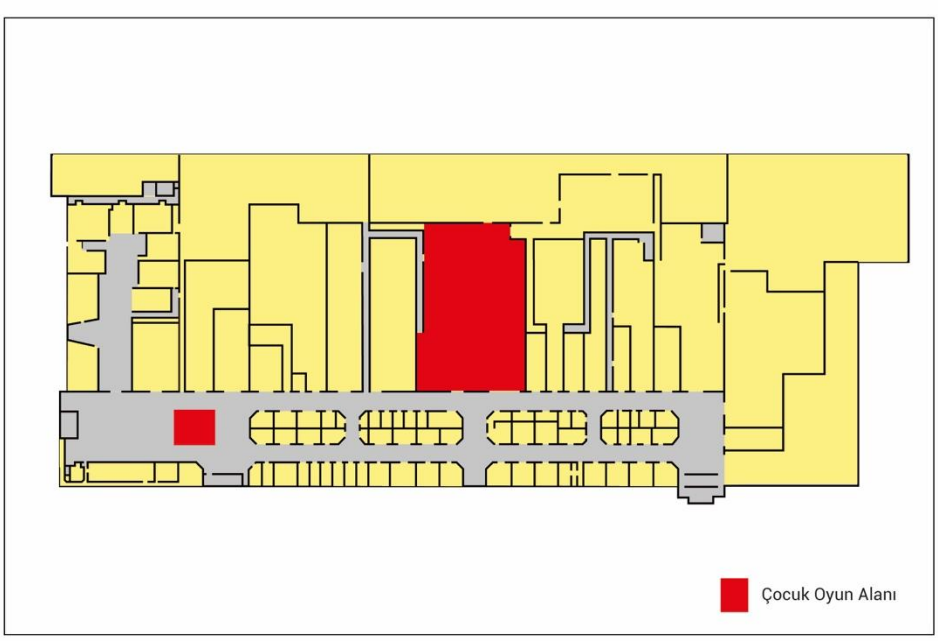

Şekil 29. M1 Tepe AVM

(Kaynak URL-4)

M1 Tepe Konya AVM (Şekil 29.), Konya İlinin Selçuklu İlçesi sınırları içinde Sille Parsana Mahallesi, Dr. Halil Ürün Caddesinde, doğusunda yeni otogar, kuzeyinde Tepe evleri, batısında ise konut alanlarının bulunduğu geniş bir alana oturtulmuş bir konumda bulunmaktadır. 1999 yılında inşaatına başlanan M1 Tepe Konya Alışveriş ve Yaşam Merkezi 2003'ün ilk aylarında hizmete girmiştir. Bünyesinde birçok mağaza ve büyük bir alanda hizmet veren hipermarketin yanında sinema salonları, yeme-içme alanları ve eğlence alanları yer almaktadır. AVM içerisinde 2 adet çocuk oyun alanı ve 1 adet bebek bakım odası bulunmaktadır. Zeminde tek kat üzerine yerleşmiş olan AVM ‘ de oyun alanlarına ulaşım girişten sonra direk yapılmaktadır.

Çocuk Oyun Alanı: AVM içerisinde bir tanesi yeme-içme alanına direk ulaşan girişin hemen önünde konumlanmışken diğer büyük olan çocuk oyun alanı ise AVM ‘nin orta kısmında ve arka koridor üzerinde binanın arka yüzeyinde konumlanmıştır (Şekil 30.).

Şekil 30. M1 Tepe AVM Kat Planı

Şekil 31. M1 Tepe AVM Çocuk Oyun Alanı

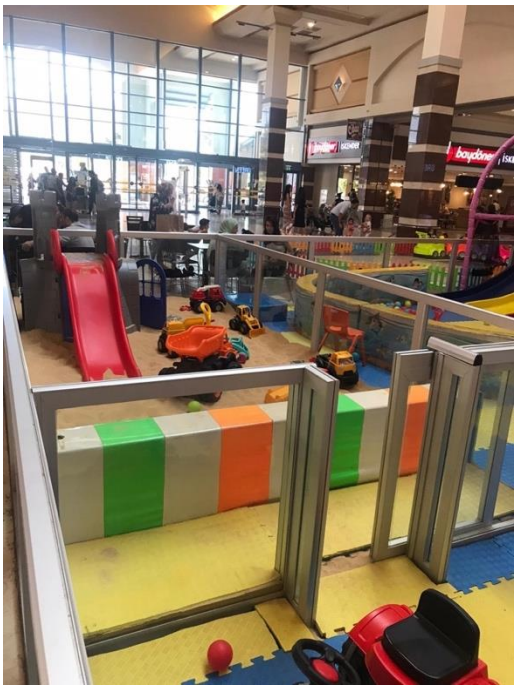
İlk oyun alanına (Şekil 31.) bakıldığında yeme içme alanına yakın olması sebebiyle ebeveynlerin tercih ettiği küçük bir oyun alanıdır. Etrafında yemek yeme için koyulmuş masalar bulunmaktadır ve alan cam bölücüler ile çevrilmiş ve sürgülü cam kapısı bulunmaktadır. Girişinde solda çocukların ayakkabılarını çıkarıp koyulabileceği bir ayakkabılık ve sağında ise giriş çıkış kontrolünü yapan bir ücret ödeme masası bulunmaktadır. Alan içerisinde sağda bir kaydıraklı top havuzu (Şekil 32.); sol tarafta ise

jeton sistemi ile çalışan hareketli oyuncaklar vardır. Alanın sol arka köşesinde konumlanan bir trambolin ve sağ arka köşesinde konumlanan bir küçük kum havuzu bulunmaktadır (EK-7).

Kum havuzu (Şekil 33.) içerisinde bir kaydırak ve çeşitli oyuncaklar bulunmaktadır. Alandaki tanımlanan boşluklarda çocuklar için çizim ve oyun masaları bulunmaktadır. Bu boşluklarda kullanılabilecek bir de pedallı traktörler bulunmaktadır.

Şekil 32. M1 Tepe Avm Oyun Alanı Top Havuzlu Kaydırak Oyun Alanı

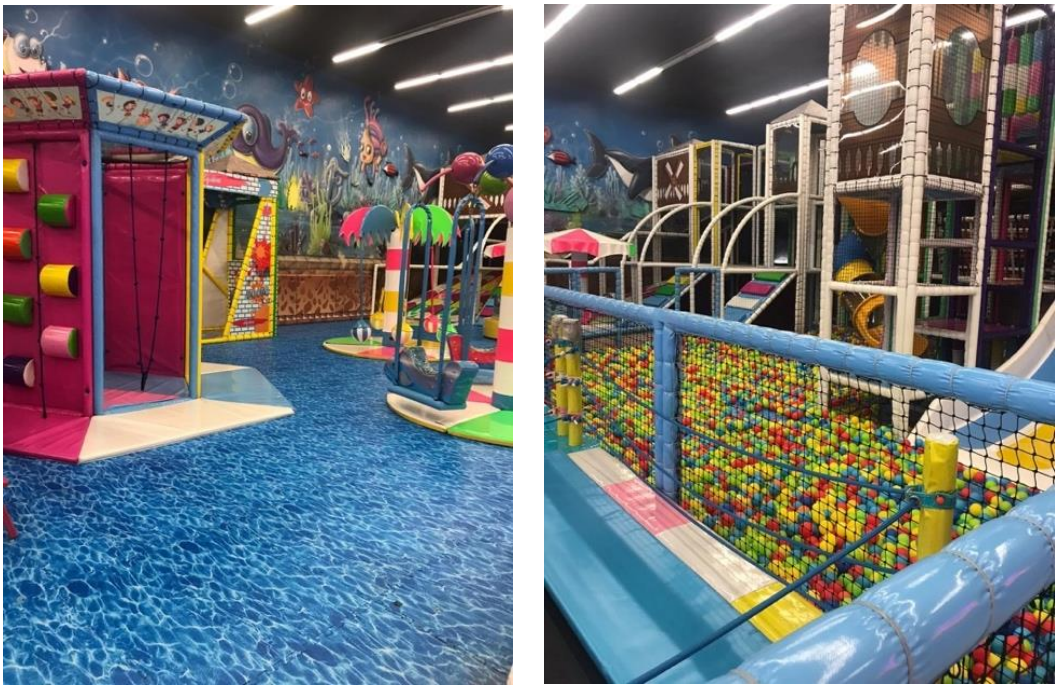

Şekil 33. M1 Tepe Avm Oyun Alanı Kum Havuzu Oyun Alanı

Şekil 34. M1 Tepe AVM Eğlence Alanı- Çocuk Oyun Alanı

İkinci oyun alanı (Şekil 34.) konumu itibariyle daha büyük ve kuyu etkisi olan bir alana sahiptir. Alanın girişinde solda ödeme ve yönlendirme işlemleri için bir ücret ödeme masası bulunmaktadır.

Şekil 35. Eğlence Alanı- Top Havuzu ve Tırmanma Duvarları

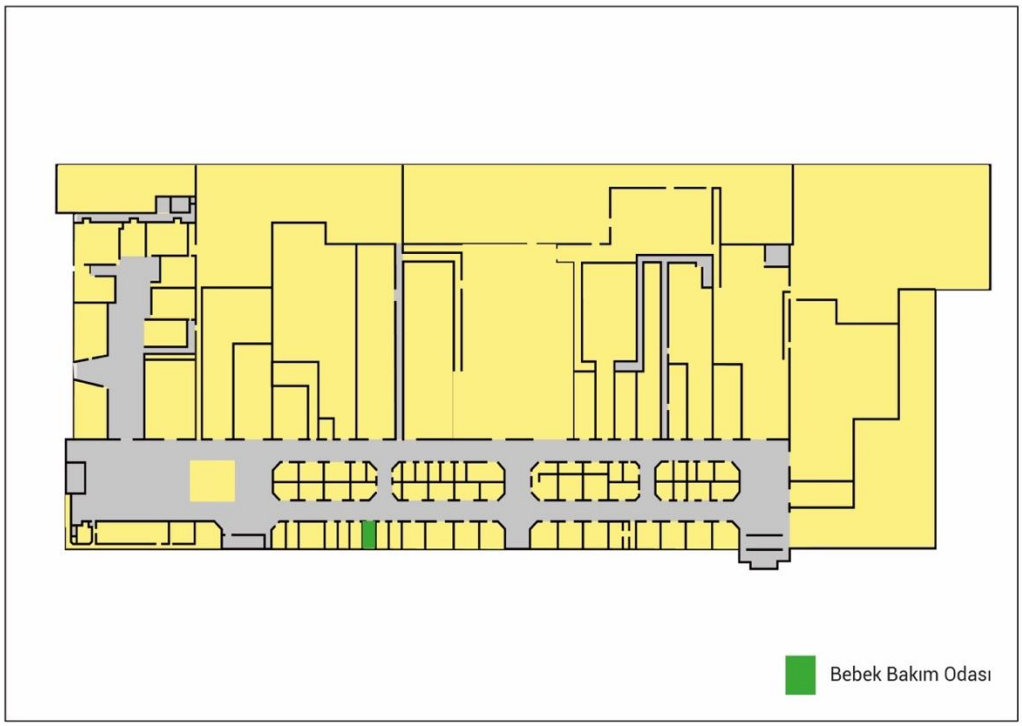
Alan girişinde konumlanan oyuncaklar daha büyük yaş grubuna ait olan jetonlu oyun elemanları bulunmaktadır. Alanın arka tarafına doğru ilerledikçe solda trambolinler ve tam karşıda da çocuklar için tırmanma alanları, şerit boru oyun elemanları ve top havuzu (Şekil 35.) bulunan kaydıraklı büyük bir eğlence parkuru bulunmaktadır.

Parkur ve tramboline (Şekil 36.) ulaşmak için çocukların giriş çıkış yaptığı kapıda bir adet personel bulunmaktadır. Çocuklar içeri girdiklerinde ayakkabılarını çıkarıp ayakkabılığa

bırakabilmektedir. Bu alanların önünde ebeveynlerin oturup çocukları gözlemleyebileceği oturma alanları mevcuttur.

Şekil 36. Eğlence Alanı -Trambolinler

Şekil 37. M1 Tepe AVM Bebek Bakım Odası Kat Planı

Bebek Bakım Odası: Yeme içme alanına direk ulaşılan kapıdan girildiği zaman ön koridor üzerinde bulunan bebek bakım odası (Şekil 37.) tuvalet holünde bulunmaktadır. Oda içerisinde (Şekil 38.) altı adet koltuk, bir adet alt alma masası ve bir adet lavabo (Şekil 39.) bulunmaktadır.

Şekil 38. M1 Tepe Bebek Bakım Odası

Şekil 39. M1 Tepe Bebek Bakım Odası

4.4. Çocuk Oyun Alanlarının ve Bebek Bakım Odalarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizleri

Alan çalışması yapılan AVM' lerdeki çocuk oyun alanlarının seçilen yedi kritere bağlı kalarak yapılan analizleri Tablo 2. 'de ve bebek bakım odalarının seçilen beş kritere bağlı kalarak yapılan analiz değerlendirmeleri Tablo 3.' te verilmiştir. Bu analiz değerlendirmesi araştırmacının yerinde yaptığı gözlem ve tespitleri ile yapılmıştır.

Tablo 2. 'de Çocuk oyun alanları için elde edilen analizlerin değerlendirilmeleri;

Konum: AVM içerisinde terasa yakın ve doğal ışık ve havalandırma bölgelerinin tercih edilmediği ama bu yönde de örnek olacak nitelikte bir tasarım yapılabildiği görülmüştür.

Erişe bilirlik: Kule Site AVM de birinci katta bulunan oyun alanı dışında zemin katta da oyun alanının bulunması ve erişimin daha kolay yapıldığı gözlemlenmiştir. Kent Plaza AVM de ise bu durum tek oyun alanının olması sebebiyle engelli bireylerin ve ebeveynlerin erişimini kısıtladığı görülmüştür. M1 Tepe AVM 'nin zemin kat üzerine kurulu bir AVM olması sebebiyle tasarımda böyle kaygılar yer almadığı görülmüştür.

Güvenlik: Güvenlik önlemleri açısından mekânı sınırlayan elemanların gerekli yüksekliklerinin kontrol edilmesi ve güvenli hale getirilmesi gerektiği her üç AVM içinde gözlemlenmiştir.

Hijyen: Hijyen koşullarının incelenen AVM' lerde yeterli seviyede olmadığı gözlemlenmiştir.

Aydınlatma: Aydınlatmanın AVM içerisinde doğal aydınlatma ile yapılamaması çocukların mekândaki algılarını olumsuz yönde etkilemektedir. Doğal aydınlatmanın olduğu Kent Plaza AVM ' nin oyun alanında çocukların vakit geçirme sürelerinin diğer AVM' lere oranla daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Havalandırma: Havalandırma için doğal bir yol bulunmaması oyun alanının yanlış konumuna bağlı bulunmaktadır. AVM ler içerisinden bu konuda en yetkin çözüme sahip olanın Kent Plaza AVM olduğu görülmektedir. Havalandırma genel anlamda AVM ' ne bağlı olan iklimlendirme sistemi ile yapılmaktadır.

Mobilya ve Donatı: tercihleri çocuklar açısından bakıldığı zaman oyun elemanlarının azlığı seçilen üç AVM içinde büyük bir problemdir. Sadece fiziksel olarak gerçekleştirilen eylemlere yönelik oyun elemanlarının bulunması da bir problem olarak gözlemlenmiştir.

Oyun elemanlarının güvenlik ve standartları sağladığı fakat güvenlik yönünden kontrol mekanizmasının olmadığı verileri elde edilmiştir.

Tablo 3. ‘de Bebek bakım odaları için elde edilen analizlerin değerlendirilmeleri;

Konum: Bebek bakım odalarının konumlarının tuvalet holleri gibi kolay erişim noktalarında bulunması olumlu bir sonuçtur.

Erişim: Bebek bakım odalarına erişim olanağı herkesin erişebileceği noktada olması açısından bakıldığında erişimin alışveriş merkezinde her yerden aynı mesafede olması önemli bir husustur. Seçilen AVM’ lerde erişim her katta bir bebek bakım odası bulunmamasından dolayı olumsuz bir durum olarak gözlemlenmiştir.

Mobilya ve Donatılar: Bebek bakım odalarında seçilen mobilyalar ergonomik ve annenin bebeği ile en kullanışlı ve rahat bir konforda kullanabiliyor durumdadır. Mobilyaların konumları ve mekân düzenlemesi bebek bakım odasının amacına hizmet etmektedir.

Mekânda kullanılan emzirme koltukları sayısı açısından yeterli olsa dahi, bu gereksinim için bebek bakım odalarında ayrı bir mekân kurgusu uygulanmadığı görülmektedir. Çünkü bu mekânlar sadece annelerin kullanımında olmayıp ebeveynlerin ortak bir sorumluluk alanıdır. Mekân kurgusunda bu gözden kaçırılan bir kriter olarak gözlemlenmiştir.

Aydınlatma: Aydınlatma kriterinde her zaman doğal ışıktan yana olsa da tasarımcılar, bebek bakım odalarında bebeklerin gelişimini destekleyici, bebeğin rahatlamasını sağlayıcı kriterlerde aydınlatma tasarımı Kent Plaza AVM ‘ de gözlemlenmiştir.

Havalandırma: Bebek bakım odaları için önemli bir tasarım kriteridir. Çünkü bu mekânlarda alt değiştirme, bebeğin kişisel temizliği ve bebeğin uyutulması gibi gereksinimleri giderildiği için doğal bir havalandırma ya da buna yakın bir havalandırma sistemi kullanılmalıdır. Bu kritere uyan bir bebek bakım odası gözlemlenmemiştir.

Hijyen: Hijyen konusu bebek bakım odalarının vazgeçilemez ve ilk sırada önem arz eden bir tasarım kriteridir. Bu mekânların hijyeni yanında anne sütü sağım gereksinimine hizmet vermesi gerekmektedir. Bu konuda süt sağım işlemleri için annelere özel alanlar oluşturulmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 2. Çocuk Oyun Alanlarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizlerinin Değerlendirilmesi

Çocuk Oyun Alanı Tasarım Kriterleri	Konum ve Erişim	Güvenlik	Bakım ve Hijyen	Aydınlatma	Zemin Kaplaması	Havalandırma	Mobilya ve Donatılar
KULE SİTE AVM 	Hem zemin katta olması hem de birinci katta olması ve konumunun AVM içerisinde kolay bulunabilmektedir.	Birinci katta bulunan oyun alanını çevreleyen camekânın yüksekliği çocukların erişemeyeceği seviyede olduğu için tehlike bulunmamaktadır. Zemin kattaki oyun alanında ise korkuluk seviyesinde camekânlar ile tam önünde konumlanan oturma elemanları alandan sorumlu personel bulunmasına rağmen tehlike arz etmektedir.	Kum havuzlarında bulunan oyuncak ve küçük yaş grubuna ait oyuncakların temizlenmesi gerekmektedir. Zeminler kullanılan malzemelerde yıpranmaların olduğu görülmüştür. Top havuzunda bulunan toplarında mutlaka sık aralıklarla temizlenmesi gerekmektedir. Oyun alanı girişinde bulunan ayakkabılıklar da bakımlı ve temizdir.	Doğal ışık alan bir alan bulunmamaktadır. Her iki oyun alanında da AVM içi genel aydınlatma kullanılmaktadır.	Zeminde tatami minderi adı verilen yumuşak dokuda bir zemin kaplaması tercih edilmiştir. Alanın AVM girişi önünde ve direk sert zemin üzerinde olması sebebiyle çocukların kış koşullarında bu alanda ayakkabısız gezdiklerini de düşünürsek yetersiz bir kaplamadır.	Zeminde bulunan oyun alanının havalandırması konumundan dolayı yeterlidir. AVM içinde bulunan genel ısıtma ve soğutma sistemi kullanılmaktadır. Birinci katta bulunan alan daha özel olduğu için ve konumundan dolayı doğal bir hava akımına sahip olmadığından AVM' nin havalandırma sistemi kullanılmaktadır.	Çocukların yaş grubuna uygun oyun elemanları bulunmaktadır. Ebeveynler için konumlandırılan oturma elemanları ise ergonomik olarak çok rahatsızdır. Birinci katta bulunan kum havuzu içindeki oyuncaklar alana oldukça uygundur.
KENT PLAZA AVM 	AVM içerisindeki konumunun üçüncü katta olması ve asansör ya da yürüyen merdiven ile ulaşılması engelli bir çocuğun ulaşımında sorun yaratabilmektedir. Ama kendine ait bir terasa ve cam yüzey önünde konumlanmış oluşu avantajlı bir durum yaratmaktadır.	Üçüncü kattaki eğlence merkezinin içinde olan oyun alanının bağımsız olmasından dolayı ve alanları çevreleyen camekânların yüksekliğinin yeteri kadar yüksek olmasından dolayı bir tehlike arz etmemektedir. Oyun alanında bulunan görevli personel sadece çocuklarla ilgili olduğu için de güvenlik konusunda bir sorun bulunmamaktadır.	Kum havuzlarında bulunan oyuncak ve küçük yaş grubuna ait oyuncakların temizlenmesi gerekmektedir. İkinci oyun alanında ise oyuncakların yıprandığı ve top havuzunun içindeki topların mutlaka sık aralıkla temizlenmesi gerekmektedir. Oyun alanı girişinde bulunan ayakkabılıklar da bakımlı ve temizdir.	Konumundan dolayı hem cam önünde bulunması hem de terasa sahip olması sebebiyle doğal aydınlatma mevcuttur. Aynı zamanda da yapay aydınlatma kullanılmaktadır.	Zeminde tatami minderi adı verilen yumuşak dokuda bir zemin kaplaması tercih edilmiştir. Alanda bulunan bu malzemenin altında kauçuk malzeme de olduğundan çocuklar için uygun bir kaplama bulunmaktadır.	AVM' nin üçüncü katında bulunduğu için kendine özel bir havalandırma kontrolü ve açık bir terası bulunduğu için bu konuda oldukça yeterli bir alandır.	Çocukların yaş grubuna uygun oyun elemanları bulunmaktadır. Oyun alanındaki parkur oyun alanı ve hareketli oyuncaklar çocukların ergonomisinde uygundur. Ama ebeveynlerin görüş açısında olmaları konumlandırılan oturma elemanları ergonomik olarak çok rahatsızdır. Alan içerisinde yer alan kafeteryanın oturma elemanları ise ebeveynler için oldukça uygundur.
M1 TEPE KONYA AVM 	AVM' nin zemin kat üzerine kurgulanmış mekânlara sahip olmasıyla oyun alanlarının birinin yeme içme mekânının yanında konumlanması ve diğerinin ayrı ve büyük bir alana sahip olması erişimin kolay olmasını sağlamaktadır. Engelli bir çocuğun ise bu alanlara erişimini rahatlıkla yapabilmesini sağlamaktadır.	AVM girişi önünde bulunan yeme içme mekânı önündeki oyun alanının oyuncaklardan kaynaklı bir güvenlik problemi olduğu saptanmıştır. Camekân yüksekliği ile top havuzu yüksekliği, trambolin ile camekân yüksekliği oldukça yakın olduğundan çocukların top havuzundan tırmanıp düşme ve trambolinde zıplarken kenara doğru ivmelenip düşmesi olası bir durumda kaza gerçekleşmesine sebebiyet verebilecektir. Diğer büyük oyun alanında ise herhangi bir tehlike durumu tespit edilmemiştir.	Kum havuzlarında bulunan oyuncak ve küçük yaş grubuna ait oyuncakların temizlenmesi gerekmektedir. Buradaki oyun alanlarında temizlik konusunda sorunlar tespit edilmiştir. Küçük olan alandaki top havuzunun bakımsızlığı tespit edilmiştir. Büyük oyun alanı ise daha bakımlı ve temizdir. Oyun alanı girişinde bulunan ayakkabılıklar da bakımlı ve temizdir.	Doğal ışık alan bir alan bulunmamaktadır. Her iki oyun alanında da AVM içi genel aydınlatma kullanılmaktadır.	Zeminde tatami minderi adı verilen yumuşak dokuda bir zemin kaplaması tercih edilmiştir. Alanın AVM girişi önünde ve direk sert zemin üzerinde olması sebebiyle çocukların kış koşullarında bu alanda ayakkabısız gezdiklerini de düşünürsek yetersiz bir kaplamadır.	Yeme içme alanında bulunan oyun alanı hemen girişte konumlandığı için havalandırması yeterli görünse de yeme içme alanının havalandırmasının zayıflığından dolayı havalandırma kriterlerini yeterince sağlamamaktadır. Özel olan oyun alanında kendine ait bir havalandırma kontrolü olduğu için diğer oyun alanına nazaran daha iyi durumdadır.	Çocukların yaş grubuna uygun oyun elemanları bulunmaktadır. Oyun alandaki oyuncak çeşitliliği yetersizdir. Ve çok fazla kırık eleman bulunduğundan çocuklar bu durumdan memnun değildir. Kum havuzunda bulunan oyuncaklar da yetersizdir. Ve içindeki kaydırak alanı oldukça kısıtlamaktadır. Ebeveynlerin görüşünde kullanabilecekleri bir oturma elemanı bulunmamaktadır.

Tablo 3. Bebek Bakım Odalarının Tasarım Kriterlerine Göre Analizleri

Bebek Bakım Odası Tasarım Kriterleri	Konum ve Erişim	Mobilya ve Donatılar	Aydınlatma	Havalandırma	Hijyen
KULE SİTE AVM 	Konum olarak AVM içerisinde birinci katta bulunan tuvalet holü içindedir ve yönlendirici levhalar ile ulaşılabilmektedir. Fakat AVM girişine göre otopark girişlerine oldukça uzakta yer almaktadır. Erişim asansör ve yürüyen merdiven ile sağlanmaktadır.	Mobilya tercihleri ebeveyn kullanımına uygun olması gerektiği için emzirme eylemi için sallanan bir koltuk tercih edilmiştir. Kullanımda olan sayısı hem kullanıcı sayısından dolayı hem de mekân boyutlarına göre oldukça azdır. Bez değiştirme masası ise standart ölçülerdedir. Gerçekleştirilen eylemin gereklilikleri için yeni bir düzenleme yapılmamıştır ve sayısı da oldukça azdır.	Doğal ışık alan bir konumda bulunmamaktadır. Aydınlatma sadece yapay aydınlatma ile yapılmaktadır. İç mekân düzenlemesi malzeme seçimlerinden dolayı da oldukça karanlık bir mekândır.	Konumundan dolayı doğal bir havalandırmaya sahip olmadığından AVM' nin havalandırma sistemi kullanılmaktadır	Bu odanın hijyeni en üst seviyede olması gerekirken temizlik saatleri oldukça düşüktür. Genel temizlik ile aynı zamanda temizlenme işlemi yapıldığı için hijyen olarak zayıftır.
KENT PLAZA AVM 	Konum olarak AVM içerisinde birinci katta bulunan tuvalet holü içindedir ve yönlendirici levhalar ile ulaşılabilmektedir. Erişimin asansör ve yürüyen merdiven ile ulaşıldığı bu oda asansöre oldukça uzaktadır ve kullanıcının bebek ve ebeveyn olduğu düşünüldüğünde konum olarak uzak kalmaktadır.	Mobilya tercihi ebeveyn kullanımı için deri koltuk olarak tercih edilmiş ve ebatları büyük olduğundan bebek ile kullanımı oldukça zordur. Kullanımda olan sayısı mekânın boyutlarına uygun olsa da kullanıcı sayısını karşılamamaktadır. Yüzeylerde uygulanan mobilya uygulamalar çocukların dikkatini çekici özelliktedir. Bez değiştirme masası ise standart ölçülerde bir masadır.	Doğal ışık alan bir konumda bulunmamaktadır. Aydınlatma yapay aydınlatma ile sağlanmaktadır. İç mekân düzenlemesinde aydınlatma için bebeklerin uykuya rahat geçmelerine bilimsel olarak katkısı bulunduğu tespit edilen mavi ışık kullanılmıştır.	Konumundan dolayı doğal bir havalandırmaya sahip olmadığından AVM' nin havalandırma sistemi kullanılmaktadır	Genel olarak hep temiz bulunsa da iyi bir temizlik yapılmamaktadır.
M1 TEPE KONYA AVM 	Konum olarak tuvalet holü içindedir ve tabanda yerleşimi olan bu AVM içinde tam orta noktada konumlandırıldığı için AVM girişlerine de oldukça kolay erişimi bulunmaktadır.	Mobilya tercihi ebeveyn kullanımına uygun olarak sallanan koltuk tercih edilmiştir. Kullanımda olan sayısı ise oldukça fazladır. Bez değiştirme masası ise yanında bulunan ayrı bir bölme sayesinde gerçekleştirilen eylem için oldukça pratiktir.	Doğal ışık alan bir konumda bulunmamaktadır. Aydınlatma sadece yapay aydınlatma ile yapılmaktadır.	Konumundan dolayı doğal bir havalandırmaya sahip olmadığından AVM' nin havalandırma sistemi kullanılmaktadır	Bu odanın hijyeni en üst seviyede olması gerekirken temizlik saatleri oldukça düşüktür. Genel temizlik ile aynı zamanda temizlenme işlemi yapıldığı için hijyen olarak zayıftır.

5. SONUÇ

Çocuk mekânlarının çoğu, çocuğun birey olarak düşünülüp onlara özgü iç mekânların tasarlanması, çocuğun çevresine bakış açısı, fiziksel ve zihinsel gelişimindeki aşamaların belleğinde yer etmesine olan etkisinin arttığı görülür. Çocuğun istekleri, çevresine duyarlılığı ve değerlendirme duygusu yetişkinlere göre farklıdır. Çocuğun taleplerini anlamak daha zor olduğundan onu iyi gözlemlemek ve ebeveyni ile düşünüp beklentinin bu yönde karşılanması gerekir. Bu sebeple çocuklar için yapılacak mekân tasarımlarında, çocukların yaşadığı mekândan beklentilerini anlayabilmek için onların yaşam alanlarında nasıl mekânlarda yer sahibi olduğunu bunun ne kadarının gereksinimlerini karşıladığını anlamak gerekir.

Bu çalışma, çocuk ve mekân ilişkileri bağlamında AVM' lerde bulunan çocuk mekânlarından bundan sonra yapılacak tasarımlarda bu alanda çalışacak olan tasarımcılara yol gösterip ebeveyn kontrolünde olduğu unutulmadan onlarında istek ve beklentileri yönünde tasarımlar gerçekleştirebilmelerini sağlamasını amaçlamaktadır. Çalışılan oyun alanlarında genel olarak, AVM içerisindeki yerlerinin kendi içerisinde bir dengede olduğu ve giriş çıkış alanı üzerinde kalan oyun alanlarının güvenli olmayışı ile bağımsız olan oyun alanının daha güvenli olduğu, bakım ve hijyen koşullarının arttırılması gerekliliği, oyun elemanlarının kendi içerinde yetersizliği, havalandırma konusunda bazı alanların iyi durumda olduğu bazı alanların ise yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışılan bebek bakım odalarında genel olarak bir havalandırma sorununun olduğu, bebeklerin temizlik ihtiyacını karşılayan ünitelerin azlığı, doğal ışık almayışının psikolojik etkilerinin olumsuz oluşu ve mekân tasarımının sadece işleve dayalı yapılıp ebeveyn faktörünün varlığının unutulmuş olduğu gibi ortak sonuçlar elde edilmiştir.

Türkiye ve Dünya genelinde çocuk mekânları üzerine yapılan çalışmaların da ışığından faydalanılarak ortaya çıkan, çocuk mekânlarına farklı boyutlar ve tasarım kriterleri ile bakılan Alışveriş Merkezlerinin çocuk mekânları tasarımcılar tarafından önemle tasarlanmalıdır. Çocukların da bireyselliklerini geliştirmek ve bağımsız olmalarını sağlamak için, onlara da yetişkinlerde olduğu gibi uygun mekânlar sağlanmalıdır. Yaşam alanlarında biz yetişkinlere tanınan olanakların, çocuklar için de aynı olumlu bakış açısı ve değerle tanınmasının çocuklar üzerinde okul öncesi dönemde ne kadar önemli olduğu

görülmektedir. Yaşam alanları içerisinde kendine önemli bir yer edinen Alışveriş Merkezlerinin çocuk mekânları, kurgulama ve gereksinimleri ile beraber taşıması gereken başka fonksiyonlarında belirlenecek olan tasarım kriterlerine uygunluğu açısından bakılıp çalışma ve tasarım süreçlerinin çocuk mekânlarının kalitesi, uygunluğu, çocuk gelişimine etkisi konularında tasarımcıya doğru bir yol göstermesi düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Alkan, İ. (2017). *Bebek ve Çocuk Bakım Odaları Tasarımına Yönelik Ergonomik Tasarım Modeli Önerisi*. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Aydoğan Şahin, N. E. (2019). *Çocuklarda Mekan Alsıgı ve Mekansal İmge Zenginliği Bakımından Tasarımın Önemi*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Babaoğlu, Ş. (2007). *Okul Öncesi Eğitim Merkezleri: Antalya Şehri, Lara-Arapsuyu-Dokuma/Çallı/Bayındır Semtleri Alan Çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Baksi, S. (2018). *Çocukların Mekân Algısının Yaşam Çevresi Üzerinden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü,Konya.

Barre, F. (1976). Yitirilmiş Kent (L‟‟Architecture D‟‟Aujourd‟‟hui, Eylül sayısından Çeviri, M. Güven , Çev.). *Mimarlık Dergisi*, *84*(9), 15–17.

Çay, R. D. (2006). *Çocuk Oyun Alanlarının İç Mekan ve Yakın Çevrede Oluşumu*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Çermikli Buluklu, Y. (2015). *Çocuğun Konut Algısının Sözel ve Görsel Temsilleri Üzerinden Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi,Fen Bilimleri Enstitüsü,İzmir.

Dilmaç, E. S. (2018). *Anaokulları Sınıf Mekanlarında Rengin Çocuk Psikolojisine Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Elkind, D. (2001). 3. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Dünyada ve Türkiye'de Değişen Çocukluk. B. Onur (Ed.), *Değişen Dünyada Çocuk Yetiştirme ve Eğitim* içinde (ss. 15–25). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

Ergener, H. (2021). *Tasarım Kriterleri-AVM Tipolojisi İlişkinin Modern AVM'ler Üzerinden Dizimsel Analizi: Konya Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Ghaneei, D. (2015). *Kapalı Çocuk Oyun Alanlarında Doğa Odaklı Bir Tasarım Yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Hasol, D. (2019). *Mimarlık Sözlüğü*. Remzi Kitabevi, İstanbul.

Kahvecioğlu, H. L. (1998). Mimarlıkta İmaj: Mekansal İmajın Oluşumu ve Yapısı Üzerine Bir Model. İstanbul.

Kanbur, E. (2015). AVM İçindeki Eğlence Alanları ve Bu Alanların AVM'lere Etkisi: İstanbul Örneği. İstanbul.

Karakuzu, E. ve Aksu, G. A. (2022). Çocuk Dostu Kent Kavramının Çocuk Oyun Mekan İlişkileri ve Paydaşlar Çerçevesinde Değerlendirilmesi, (2), 147–157.

Kıpırtı, S. (2019). Çocuk Oyun Alanları Tasarımlarının Mekansal Kurgu Açısından Değerlendirilmesi; Maltepe-Kadıköy Kıyı Şeridi Örneği. İstanbul.

Kuşuluoğlu, D. D. (2013). İstanbul Kadıköy İlçesindekş Çocuk Oyun Alanlarının Nitel ve Nicel Değerlendirilmesi. İstanbul.

Mine, H., Senyen, S. ve Erdoğan, E. (2019). Kamusal Çocuk Oyun Alanlarında Güvenliğin Avrupa Standartları Üzerinden Değerlendirilmesi, *21*(3), 665–684.

Gür Ş.Ö., Zorlu T.(2002), Çocuk Mekanları, Yapı Endüstri Merkezi Tasarım Yayınları, İstanbul.

Öztürk Samur, A. ve İnal Kızıltepe, G. (2018). Aydın İ lindeki Çocuk Oyun Alanlarının İ ncelenmesi, (1), 31–46.

Sarp, A. (2020). *Restoranların İç Mekan Çocuk Oyun Alanlardında Kullanıcı Memnuniyeti : ANTALYA İli Örneği*. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.

Sivri, H. (1993). *Fiziksel ve Mekansal Çevrenin Çocuk Davranışına ve Gelişimine Etkileri*. Doktora Tezi,Dokuz Eylül Üniverstiesi, Fen Bilimeri Estitüsü, İzmir.

Yavuzer, H. (1982): Resimleriyle Çocuk, İstanbul: Remzi Kitabevi, 4. Baskı

İNTERNET KAYNAKLARI

(URL- 1)

https://www.koctas.com.tr/cocuk-odasi

(URL-2)

https://gezicini.com/kulesite-avm/

(URL-3)

https://mekan360.com/360fx_kentplazaalisverisveyasammerkezi-konya-selcuklu-avm-alisveris-merkezi-alisveris-merkezleri.html

(URL-4)

https://www.avmgezgini.com/avmler/konya/m1-merkez-konya-avm-246.html

(URL-5)

https://www.bursak9.com/hizmet-bursa-kafe-cocuk-oyun-alani.html

(URL-6)

http://mimdap.org/2007/12/alberta-cocuk-hastanesi/

(URL- 7)

http://www.guzideanaokulu.com/

(URL-8)

https://www.yerelnet.org.tr/kesfet/muze/istanbul-oyuncak-muzesi

(URL-9)

https://cicicee.com/eglencenin-merkezi-dreampark-simdi-novada-atasehir-avmde/

(URL-10)

https://www.istairport.com/tr/duyurular/bebek-bakim-odalarimizi-gordunuzmu

(URL-11)

https://www.momspumphere.com/places/place/details/3505_baby-care-room

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Gamze TEKİN

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : *2016, KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü*

Yüksek Lisans Öğrenimi : *2019 - , KTO Karatay Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalı, Mimarlık Tezli Yüksek Lisans*

Bildiği Yabancı Diller : *İngilizce*

Bilimsel Faaliyetleri : -

İŞ DENEYİMİ

Stajlar : *2014, Stajyer İç Mimar Sinpaş GYO*

Projeler : -

Çalıştığı Kurumlar : *2016, İç Mimar, 3 Bay İç Mimarlık*
2016- KTO Karatay Üniversitesi- Araştırma Görevlisi

Tarih: 21.11.2022

EK 1. TS EN 1176-1

TÜRK STANDARDI
TURKISH STANDARD

TS EN 1176-1

ICS 97.200.40

1.Baskı

OYUN ALANI ELEMANLARI VE ZEMİN DÜZENLEMELERİ - BÖLÜM 1: GENEL GÜVENLİK KURALLARI VE DENEY YÖNTEMLERİ

Playground equipment and surfacing - Part 1: General safety requirements and test methods

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi No.112 Bakanlıklar/ANKARA

EK 2. KULE S İTE MEKÂN KARTI -1

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 1
	MİMARLIK ANABİLİM DALI		
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
	YAPININ ADI: KULE SİTE AVM	MEKAN ADI: ZEMİN KAT ÇOCUK OYUN ALANI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM:		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM	X	
	BOYA		
	DUVAR KAĞIDI		X
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK		
	KAUÇUK	X	
AYDINLATMA			
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK	X	
	KUMAŞ		
	METAL		
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ		X
	PLASTİK	X	

EK 3. KULE SİTE MEKAN KARTI-2

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 2
	MİMARLIK ANABİLİM DALI		
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
	YAPININ ADI: KULE SİTE AVM	MEKAN ADI: BİRİNCİ KAT ÇOCUK OYUN ALANI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM: MUSALLA BAĞLARI, MAHALLESİ, KULE CD. NO:8, 42060 SELÇUKLU/KONYA		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM	X	
	BOYA		
	DUVAR KAĞIDI		X
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK		
	KAUÇUK	X	
AYDINLATMA			
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP		
	PLASTİK	X	
	KUMAŞ		
	METAL		
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ		
	PLASTİK	X	

EK 4. KULE SİTE MEKAN KARTI-3

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 3
	MİMARLIK ANABİLİM DALI		
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
	YAPININ ADI: KULE SİTE AVM	MEKAN ADI: BİRİNCİ KAT BEBEK BAKIM ODASI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM: MUSALLA BAĞLARI, MAHALLESİ, KULE CD. NO:8, 42060 SELÇUKLU/KONYA		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM		
	BOYA	X	
	DUVAR KAĞIDI		X
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK	X	
	KAUÇUK		
AYDINLATMA			
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK		
	KUMAŞ	X	
	METAL		
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ		
	PLASTİK		

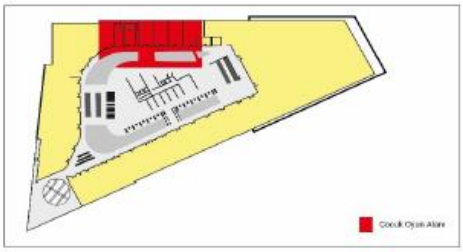

EK 5. KENT PLAZA MEKAN KARTI -1

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 4
	MİMARLIK ANABİLİM DALI		
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
	YAPININ ADI: KENT PLAZA AVM	MEKAN ADI: BİRİNCİ KAT ÇOCUK OYUN ALANI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM: BEDİR, ATASEVEN CD. NO:2, 42100 SELÇUKLU/KONYA		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM		
	BOYA	X	
	DUVAR KAĞIDI		X
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK	X	
	KAUÇUK		
AYDINLATMA			
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK		
	KUMAŞ	X	
	METAL		
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ		
	PLASTİK		

EK 6. KENT PLAZA MEKAN KARTI -2

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ	MEKAN NO: 5
	MİMARLIK ANABİLİM DALI	
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI	
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ	
	YAPININ ADI: KENT PLAZA AVM / MEKAN ADI: BİRİNCİ KAT BEBEK BAKIM ODASI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA / İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM: BEDİR, ATASEVEN CD. NO:2, 42100 SELÇUKLU/KONYA	

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

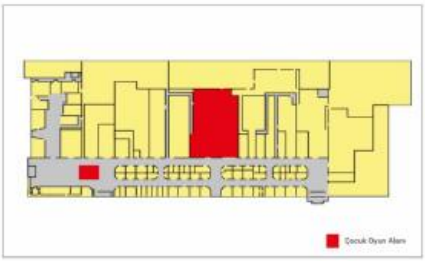
YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM		
	BOYA	X	
	DUVAR KAĞIDI		X
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK	X	
	KAUÇUK		
AYDINLATMA		X	
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK		
	KUMAŞ	X	
	METAL		
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ		
	PLASTİK		

EK 7. M1 TEPE MEKAN KARTI -1

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 6
MİMARLIK ANABİLİM DALI		
KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
YAPININ ADI: M1 TEPE AVM	MEKAN ADI: ZEMİN KAT ÇOCUK OYUN ALANI	
YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
KONUM: YAZIR, DOÇ. DR. HALİL ÜRÜN CD. NO:22, 42250 SELÇUKLU/KONYA		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM	X	
	BOYA	X	
	DUVAR KAĞIDI		
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK		
	KAUÇUK	X	
AYDINLATMA		X	
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK		
	KUMAŞ	X	
	METAL	X	
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ	X	
	PLASTİK	X	

EK 8. M1 TEPE MEKAN KARTI-2

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ		MEKAN NO: 8
	MİMARLIK ANABİLİM DALI		
	KONYA İLİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ ALAN ÇALIŞMASI		
	ÇOCUK MEKANLARI İÇ MEKAN İNCELEMESİ		
	YAPININ ADI: M1 TEPE AVM	MEKAN ADI: ZEMİN KAT BEBEK BAKIM ODASI	
	YAPININ BULUNDUĞU İL: KONYA	İLÇE: SELÇUKLU	
	KONUM: YAZIR, DOÇ. DR. HALİL ÜRÜN CD. NO:22, 42250 SELÇUKLU/KONYA		

MEKANIN İÇ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

YAPI ELEMANI	MALZEME	RENK	
		DÜZ	DESENLİ
DUVAR	TAŞ		
	AHŞAP		
	CAM	X	
	BOYA	X	
	DUVAR KAĞIDI		
DÖŞEME	AHŞAP		
	PARKE		
	SERAMİK		
	KAUÇUK	X	
AYDINLATMA		X	
MOBİLYA VE DONATILAR	AHŞAP	X	
	PLASTİK		
	KUMAŞ	X	
	METAL	X	
OYUNCAKLAR	AHŞAP	X	
	KUMAŞ	X	
	PLASTİK	X	

